

JAPONIJA PASIDAVĖ!

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

SOVIETŲ įstojimą į karą prieš Japoniją Amerikos spauda ir visuomenė šaltokai priėmė, nes suprato kodel Rusai įstojo. Juos ne garbės jausmas vedė, bet baimė nuo pergalės stalo tik trupinius gauti, vietoje gausių pyrago šmėtų.

Sovietai įstojo karan tikslu pridaryti šposų Pacifiko pajuriu, kaip pridarė Baltijos pajuriu. Japonai išsigando atominės bombos negu Rusų įsikišimo į karą. Amerika jau buvo paklupdžius Japonus.

ATOMINĖ bomba tai naujos gadinės pradžia. Istorikai kalba apie Geležies gadinę, apie Garo, ar Elektros amžių. Mes įžengame į atominės energijos vartojimo amžių. Žmogaus rankai patenka neapsakomo galingumo įrankis. Nuo žmogaus priklausys kam tas įrankis bus vartojamas: piktam ar geram tikslui.

Kirviu galvas kirsavo, bet juo kerta ir medžius, iš kurių stato pastoges ir dirbdinasi gyvenimo pragumus.

MES LENGVIAU ir laisviau susisiekiame su pabėgusia Lietuva negu su "laisva" Tarybine Lietuva. Amerikos Lietuviai privalo dėti pastangų kuo daugiau tos pabėgusios Lietuvos narių atgabenti Amerikon. Lietuviams metinė kvota nustatyta apie 400. Kiti galetų atvykti kaip sėviečiai ar pabėgėliai nuo persekiojimų. Tais budais tukstanciai žydų ir kitų Europos vargšų Ameriką pasiekia. Lietuviai nepaslinkę praktiškai kuo galima pasinaudoti.

RUSAMS tarnaujanti musų spauda džiugauja laišku nuo buvusio Amerikiečio, V. K. Račkausko, bet kukliai to laiško neskelbia. Sako, parodytu Dr. Jonikaitiui, bet — šis jau miręs. Jei Tarybų Lietuvoje būtų žodžio laisvė, mėgėtas rašyti Račkauskas, aišku, būtų daug ko Amerikos Lietuviams parašęs. Dabar gi — prašo leidinių, daugiau nieko. Bet ir tą laišką musų bolševikai sako tik vienam mirusiam Lietuvii galėtų parodyti. Matyti, gerai Stalino policijos įbauginti!

KATALIKŲ srovė šiam mėnesiui sušaukė keletos savo organizacijų konferencijas. Tačiau, be organizacijų reikalų apšvarstymo, netenka iš jų ko platesnio laukti. Tautinės vienybės po senovei nebus siekiama.

AMERIKOS Lietuvii istorijos medžiagą (dokumentus, knygas ir laikraščius) subrūstina rinkti trišakiai: Tėvynės Mylėtojų Draugija renka sau, katalikų srovė sau, bolševikai sau. Socialistai nieko nerenka, nes neturi laiko.

Iš to viso rinkinio maža naudos, nes visuomenėje nėra pasitikėjimo; antra, darbas neturi lėšų ir planų. Katalikų srovė, pavyzdžiui, net mirusio Kun. Miluko archyvą dar neįvaliojo įsigyti ir sutvarkyti.

PRANESIMAS apie Lietuvos poetės, Salomėjos Neris, virtusios Stalino "saulės" garbintoja, mirtį nepasakė nei

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 33

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO AUGUST-RUGP. 17, 1945

(30-ti metai :: 30th year)

Prez. Truman lai Išpildo Roosevelto Lietuvii Tautai Duotą Žodį

Japonija Nugalėta, Pasidavė

GEN. MACARTHUR PASKIRTAS VISIŠKU JAPONIJOS VALDYTOJU

Dviejų Dienų Šventė Atžymėjo Karo Pabaigą

Washington, Rugp. 14. — Japonija nugalėta, pasidavė, ir Prez. Truman paskelbė pabaigą didžiausio pasaulio istorijoje karo, kuris suardė veik visą žmonių, kuris paėmė milijonus gyvasčių, baisybės turto.

Po ilgesnių užvilkimų, Japonijos imperatorius Hirohito sutiko paskelbti priėmimą Amerikos sąlygų, ir baigė kariavimą, po 3 metų ir 8 mėnesių, kuriam buvo pasirošę ir skelbė jog Japonai padiktuosią Amerikai taikos sąlygas Washington. Dalykai nusiviro priešingai — Amerika, veik sumušta per apie metus laiko kariavimų Pacifike, pradėjo atsigriebti, pradėjo atkariauti salą po salos, ir pagaliau, atomiškėmis bombomis priverė Japoniją pasiduoti. Baimė visiško išnaikinimo priverė fanatiškus Japonus suprasti tikrąybę.

Vietoje Japonų diktavimo taikos Washington, Generalas MacArthur, Pacifiko karo vadas, paskirtas Japonijos vyriausiu valdytoju; imperatorius Hirohito turės pildyti visus jo įsakymus.

Gen. MacArthur įsakė Japonų oficialams atvykti į Manila, Filipinų salose, formaliam pasirašymui karo paliaubų. Po to Gen. MacArthur ir kiti aukšti Amerikos karo vadai kaip nugaletojai įžengs į Japoniją ir ten įves savo tvarką.

Visoje šioje šalyje, su paskelbimu Japonų priėmimo karo baigimo sąlygų, Rugp. 14, apie 7 val. vakare, prasidėjo neapsakomo džiaugsmo išsiveržimai.

Washington, minios nuolat siautė aplink Baltąjį Namą ir reikalavo, šaukė kad pasirodytų Prezidentas. Jisai dažnai išėjo ant balkono ir pasirodė vis naujai užeinantioms džiaugsmo apimtoms minioms.

Amerikos žmonių džiaugsmas karo pabaiga yra todėl kad Amerika laimėjo karą ir Japoniją parbloškė.

Truman patvirtina slapthus Roosevelto prižadus Stalinui Amerikai lieka dabar laimėti pasauliui taiką, be ko visi militaristiškai laimėjimai gali būti tušti. Iki šiol leistas įsigalėti naujas diktatorius, kraugerys Stalinas, yra pasirošęs nušluoti viską ką demokratijos kurė savo ateičiai ir įvesti pasaulyje savo barbarišką viršvaldystę.

Šiomis dienomis, paveizdan, paskelbta vėl Prezidento Roosevelto slapta duoti Stalinui prižadai užimti savo naudai dalis Azijos, ir Mandžurijoje įvesti savo pastumdėlių komunistišką valdžią. Paskelbta taipgi slapta pažadas užleisti Sovietams Rytų Prusiją su Karaliaučium, ką Prez. Truman praneša pilnai išpildys. Lietuva, tokiu būdu, lieka bolševikų visiškai atkertama ir užtvėriama nuo vakarų Europos, ir visiškoje bolševikų kontroleje, prieš ką Amerikos Lietuviai privalo protestuoti dabar, iki dar Europos sienų nustatymas nėra galutinai baigtas.

HULL, buvęs valstybės sekretorius, kuris padėjo daug pastangų taikai, dalyvavo kartu su Prezidentu Truman ir kitais aukštais valžios nariais karo baigimo atžymėjime Baltajame Name.

Berlinui grėsia ligų epidemija, jeigu nebus paskubinta surankioti ir palaidoti tarp griuvėsių likusių apie 100,000 kareivių lavonų.

Per šį mėnesį nutarta išvežti į Europą 900,000 tonų anglies.

PREZ. ROOSEVELT DAVĖ LIETUVIŲ DELEGACIJAI SPALIŲ 15, 1940, BALTAJAME NAME SEKANTĮ PRIŽADĄ:

"Jungtinių Valstybių akyse Lietuva yra maža respublika, bet mes turime mažą respubliką čia pat Amerikoje, ir mes labai suinteresuoti ją apsaugoti...."

"...Europoje, yra kitos šalys taip pat opresorių okupuotos, kaip Holandija, iš kur kilę mano tėvai, ir Belgija, iš kur paeina mano žmonos tėvai...."

"Mes esam suinteresuoti visų mažų pavergtų šalių nepriklausomybe ir darysim viską joms nepriklausomybes grąžinti KAIP TIK KĀRAS BAIGSIS...."

Šiuos žodžius Prezidentas Roosevelt pareiškė Amerikos Lietuvii delegacijai iš apie 15 asmenų, ne kur kitur, bet pačiame Baltajame Name, Washington, Amerikos sostinėje!....

Prezidentas Roosevelt, priėmęs Amerikos Lietuvii delegaciją tą rytą, Spalių 15, 1940 metais, apie 11:00 valandą, ir išklauses delegacijos kalbėtojo, Teisėjo John T. Zurio kalbos, priimdamas įteiktą memorandumą, pasakė:

"LET ME SEE IT... I WANT TO READ IT...."

Daskaites iki pabaigos paragrafo kur memorandumė pasakyta apie Lietuvos nepriklausomybės praradimą Sovietams Lietuvą pavergus, Prezidentas Roosevelt atsikreipė į delegaciją ir pasakė:

"HERE YOU HAVE A MISTAKE... LITHUANIA'S INDEPENDENCE IS NOT LOST, IT IS ONLY TEMPORARILY LAID ASIDE...."

Po šių Prez. Roosevelt žodžių sekė jo viršuje Lietuviskai paduoti žodžiai, kurie Angliškai skambėjo, kiek artimiausia galima buvo užrašyti, sekantčiai:

"In the eyes of the United States, Lithuania is a small republic, but we have small republics right here in America, and we are interested in protecting them...."

"...In Europe, there are other countries which have been occupied by the oppressors, such as Holland, where my parents came from, and Belgium, where my wife's parents came from...."

"...We are interested in the independence of all oppressed small countries and will do everything to restore their independence WHEN THE WAR IS OVER."

Šiuomi mes Amerikos Lietuviai atkreipiame Prezidento Truman'o dėmesį į vėlionies Prez. Roosevelt duotus prižadus Lietuvii tautai ir prašome kad jis pasirūpintų juos IŠPILDYTI. Prezidentas Truman skrupulingai PILDO Prez. Roosevelt žodžiu duotus prižadus Stalinui TEHERANE ir JALTOJE. Mes Lietuviai turime teisę prašyti ir reikalauti kad Roosevelt PRIŽADAI Lietuviams duoti WASHINGTONE taip pat būtų IŠPILDYTI — kad būtų grąžinta LIETUVAI NEPRIKLĀSOMYBĖ, nes karas jau pasibaigė ir tik pavergtų tautų nepriklausomybių apgynimas teliko išpildyti, o tas buvo didžiausias Amerikos į karą įstojimo tikslas.

Šis Prez. Roosevelt PRIŽADAS Amerikos Lietuvii delegacijai privalo nuo dabar būti tema musų masinių mitingų, rezoliucijų, memorandumų, ir tt.

Viršuje pažymėtus Prezidento Roosevelt pareiškimus Lietuvii delegacijai užsirašė K. S. Karpis, tuometinis Amerikos Lietuvii Tarybos sekretorius, dalyvavęs pas prezidentą, tuoj po to kai Lietuvii delegacija įteikė Prez. Rooseveltui memorandumą apie Lietuvos likimą Sovietams okupavus Lietuvą 1940 metų Birželio mėnesį. Lietuviams savo prižadą Prezidentas Roosevelt davė PIRMIAU negu kam kitam, ir todėl mes, Amerikos karo pastangų rėmėjai ir piliečiai, turime rupintis kad Prez. Roosevelt žodžiai nebūtų paniekinti ir sumindžioti.

KATALIKŲ spauda paskirose šalyse išsireiškė labai nepalankiai dėl naudojimo atomiškos bombos Japonų bombardavimui.

Marš. Petain, kuris sutiko pasiduoti kai Vokiečiai puolė Prancūziją, Prancūzų teismo pripažintas kaltu. Prieš jį liudininkais buvo visoki iš pakampių ištraukti politiški partijų pakalikai.

Teismas pasiulė parodyti tam 89 metų senukui mielaširdystę. Jis be abejo nebus nužudytas.

SENATAS rupinasi užbaigti vyrų draftavimą karo tarnybai. Tuo tarpu vis dar bus šaukiami vyrai 18 metų amžiaus.

Japonijos okupacijai bus panaudota apie milijonas Amerikos kareivių.

35 užmušta. Michigan, N. D. — Traukinio nelaimėje užmušta 35 keleiviai ir apie 100 sužeista.

Naujasis Premjeras

Clement Attlee, naujas Britanijos premjeras Churchill'o vietoje. Jo partija, darbiečių-socialistų, laimėjo pastarus rinkimus.

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance

In the United States\$2.00

In Canada\$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice

under the Act of March 3, 1879.

DARBĖ

SU KARO pabaiga valdžia sulaukė 29 milijonų dolarių karo reikmenų užsakymų visoje šalyje.

Bus daug darbo iki bus rasta kur padėti ir išuštinti dirbtuves užverstas karo reikmenimis.

Valdžia susirūpinus su tvarkymu taikos meto darbų, kad darbininkai turėtų uždarbių.

Apie 3,500,000 karo darbininkų neteks darbų kurie dirbo tiesioginiai karo reikmenis, iki jų dirbtuvės palengva persikeis į civiliųjų reikmenų gaminių.

Automobilių gamyba pašoks tuojau kaip tik dirbtuvės pajiegs gauti reikalingų medžiagų automobiliams daryti.

Tikima dar šymet iki metų galo padaryti 500,000 naujų automobilių.

Pirmutiniai 1946 automobilių modeliai jau pradėta gabenti į rytines valstijas.

Valdžia užgirs automobilių industrijos planus statydinti dar 150 milijonų dolarių vertės naujų automobilių dirbtuvių.

Lėktuvų dirbimas bus tęsiamas pristatant civilinei aviacijai ir militariškiems tikslams.

Prasidės dideli darbai statymui naujausiais pagerinimais pasazierninių vagonų, busų ir miestams naujų, moderniškų gatvekarių.

Sako, streikų nekels. A. D. F. prezidentas Green tikrina kad karui pasibaigus nebus stengiamasi iššaukti darbininkų masinius streikus. Federacija ragins savo narius laikysis bendros disciplinos. Green apgaillauja kad valdžia nepajiegs apsaugoti darbininkus nuo masinių paleidimų iš darbo.

Iš radikalų kontroliuojamų unių galima tikėtis streikų, nes jiems reikalinga kelti šalyje suirutę.

East Chicago, Ind. — Su streikavo virš 5,000 darbininkų Inland Steel Corp. dirbtuvėse protestui prieš pabaudimą unių viršininko kuris pasiėmė dvi savaites atostogų.

Karo laivyno vadovybė sulaukė statymą užsakyti 95 įvairių rusių karo laivų, kurių tuo tarpu nereikės.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS
PASTABOS

LIETUVOS krašto hipoteka (Deed), neatsiklausus jos savininkų, kaip matyti iš visų slaptų derybų, buvo pavesta atsisijos bolševizmui. Kas Jaltos sutarta, Potsdame likos išpildyta.

Pora dienų prieš baigiant Potsdamo konferenciją, skaitant Amerikos spaudoje, matėsi pasakyta kad mūsų krašto prezidentas toje konferencijoje laimėjo labai daug koncesijų nuo Stalino. Iš paskelbtos Potsdamo teksto vienok be jokio sunkumo eilinis skaitytojas gali matyti kad laimėtoju buvo Stalinas.

Jeigu Amerika, kuri išgelbėjo Rusijos bolševizmą nuo rudmarškinų nazių, ir "demokratiška" Anglija padeda Rusijos bolševizmui plėstis iki Baltijos jūrų ir Atlantiko pakraščių Europoje, tai kas sulaukys bolševizmą nuo užviešpatavimo Anglijoje ir pačioje Amerikoje!

Pasaulis tada galės pagyventi tukstantų metų bolševizmo sistemoje, iki neateis nauji apaštalai busimą žmoniją gelbėti.

Apie bolševizmo pavojų rašo ir perspėjimus duoda geriausi Amerikos žinovai.

Kad ir bolševizmas kryptama tai parodo paskiausi Anglijos rinkimai.

Anot rašytojo Paul Mallon, Rusijos bolševizmas ir Anglijos socializtų laimėjimas tai dvynai vagių, kurie įsigalėję bandys "kidnapinti" kas sau, paskutini turtingo kapitalizmo "vaiką" — Ameriką. Ar ši "vaiką" mūsų krašto globėjai mokės nuo politiškių "kidnapierių" išsaugoti, ar sąmoninga Amerikos liaudis apsaugos savo gražią šalį, tai parodys ateitis.

STALINO susirgimas Potsdamo konferencijoje nepaprastai surpino jo pasekėjus. Pasirodžius spaudoje žinioms kad Stalinas susirgo, jo Lietuviai davatkininkai tuoj bėgiojo vienas prie kito apie tai pranešdami. Jie labai rupinosi kad jų "skaistioji saulė" neatsigultų prie pirmo Rusijos "išganytojo" šono. Ir kas čia tokiu, tasyk Lietuviai turėtų dvi mumijs garbinti "darbininkų išganytojų" muziejuje Kremliuje! Jis visvien tuo mirties nagų neišsisuks. Jo didžiū imperatoriška vieta, atsieta Rusijos ir mano giminės krauju, senai laukia užimti kiti jo ištikimi "mokiniai".

SKAITAU ir stebiuosi kaip Amerikos Lietuvių grupės kandiduoja vieni kitus. Juo labiau kad abi grupės skaitosi tautiniai nusistatymais. Beevik kiekvienoje laidoje šių srovų organuose atrasi "gnybtelėjimai" vieni kitiems.

Sandaros organas Lietuvai Vaduoti Sąjungai ir kitus tautiška nusieltikus Lietuvos vadina "Clevelando ir Brooklyn" grupėmis.

Visas tai žaibiojimas vieni kitiems siuo taip svarbiu ir skaudžiu mūsų tautos momentu neturėtų būti. Saulėlės žmonių pasaulyje esame, o mes turime daugiau "grupių" negu skaitlingos tautos.

Kuomet Amerikoje iš 135,000,000 gyventojų politiški grupių turima apie keturias, Lietuvos mes galime priskaityti net dvyliką, kurios Lietuvos nepriklausomybės laikais skaitėsi "partijomis".

Juokas buvo kai savu laiku rinkimuose į Lietuvos Seimą kandidatų statė net 23 "partijos", nors balsuotojų nebuvo nei 1,000,000 visoje Lietuvoje! Pagalvokit gerai, Amerikos Lietuvių vadai, ką reiškia skirstymas mažas Lietuvos tautos į smulkias grupes!

GRUPĖMIS pasidalinę vienybės nepasiekime, juo labiau tautinės jėgos nesudarysime. Žnaibymas vieni kitų šaldo ir marina paskutines Amerikos Lietuvių jėgas, norą dirbti ir aukoti.

Eiliniai mūsų žmonės geriau supranta vieningo darbo svarbą negu mūsų vadovai. Susitikęs Lietuvių moterį ar vyrą, paklausk ar aukavo Lietuvos reikalams, atsako: "Kam, ar vadams! Pestukams aukausi? Neduosiu nieko niekam iki nebus pas mus vienybės". Tokie ir kiti girdimi skaudūs atsakymai yra kenksmingi.

ATEINA galutina Taikos Konferencija. Pro plyši paskelbtų Postdamo sutarčių matosi Lietuvos krašto hipoteka, kuri pavesta Rusijos bolševizmui.

Reikia tikėtis Taikos Konferencijoje Lietuviai, kad ir už durų ar pasieniais stovėdami, dar kartą reikalauja Lietuvai nepriklausomybę grąžinti. Amerikos Lietuvių delegacija reikalinga bus turėti Taikos Konferencijoje, kaip turėta San Francisco Konferencijoje. Bet ji turėtų būti VIE-NA, vieningai Amerikos Lietuvių išrinkta ir finansuojama.

Ar kas daroma ALT ir LVS tuo reikalu?

Z. Jankauskas.

K. IR E. ZEMAČIAI ATO-
STOGAUJA

Gera žinomi mūsų viengėnai veikėjai, Kristopas ir Emilė Zemačiai, nuo 1201 Green st., išvyko atostogoms į Floridą, Hollywood mieste, kur jie turi savo puikų vasarnamį.

Iš atostogų buvo pasiryžę grįžti apie šios savaitės vidurį.

XX.

LAIVU DARBININKAI NORI
30 VALANDŲ DARBO
SAVAITĖS

Philadelphijos laivų statybos darbininkai karui baigiantis pradėjo reikšti reikalavimą kad po karo darbai būtų pervaityta taip jog darbininkai dirbtų tik po 30 valandų savaitėje. Tokie darbo valandų sutrumpinimo reikalavimai apsiėmė visoje šalyje.

PITTSBURGH

ATSILIEPKITE

Kuris nors Dirvos prenumeratorius pereitą savaitę, Rugpj. 9 d., pasiuntė Dirvos administracijai prenumeratorius \$2, bet ir ant kupono ir ant voko neužrašė savo adreso. Prašomas atsiliepti kad žinotume kam prenumeratorą atnaujinti.

KARO PABAIGA — IR DAR-
BŲ KLAUSIMAS KARUI
PASIBAIGUS

Karo pabaigos oficialis paskelbimas užklupo Pittsburghą Rugpjūčio 14 pavakare, ir su ta minuta prasidėjo linksmas užsėsys, džiaugsmo reiškiniai ir visokios kitokios apeigos rodančios džiaugsmą kad Amerika nugalėjo antrą ir žiaurų šio karo priešą, kuris buvo pats atakliausias nugalėti, delto kad tolimas, ir ši priešą Amerika beveik viena per apie 4 metus turėjo atlaikyti.

Su karo pabaiga, sakoma, Pittsburgho karo darbų dirbtuvėse bus paleista apie 35,000 darbininkų bėgyje sekančių 3 mėnesių.

Tie darbininkai dirbo tiesioginiai karo reikmenis. Tačiau daugelis jų dirbtuvių bėgyje tu trijų mėnesių paspės persitvarkyti į civilių reikmenų gamybą ir dalis jų darbininkų vėl sugrįš į darbus.

Pieno, anglies, aluminio ir elektros industrijose mažai teikiės sugaišuti pakeitimams į kitokius darbus.

Karo eigoje iš Allegheny apskrities užmuštų kareivių skaičius pasiekė 3200 vyrų.

DIRBTUVĖSE. Penssylvanijoje pernai dirbo 2,274,218 darbininkų. Darbininkų skaičius tose dirbtuvėse sumažėjo apie 7 nuos. bendrai imant, nuo paties aukščiausio laipsnio kaip buvo pakilę del karo.

Šis farmerio sunus North Carolina valstijoje, prisijaukino jauna buliuką, kurio uždėjė vadydamas galvijus į ganyklą. Neturint automobilio, tas jo "žirgas" patarnauja jam daugeliu kitų atvežų susisiekime.

BOSTON MASS.

GRAZIAI PRIĖMĖ OLIS

Rugpjūčio 11, čia atsilankė Adv. Antanas A. Olis su žmona, iš Chicagos. So. Bostono vientaučiai parėngė jiems gražų draugišką priėmimą Hotel Touraine, Bostone, kur dalyvaavo apie 80 svečių. Priėmimo surengime dalyvavo Kasmauskas, Mockus, Dr. Kapočius ir p. Januškevičienė.

Po Adv. Olio kalbos apie Lietuvos reikalus, nors aukų nebuvo prašoma, prijausdami Amerikos Lietuvių Misijos veiklai, keletas svečių prisidėjo su aukomis:

Vincas Vinkevičius	\$10.00
Vaclas Šarkus	5.00
Albina Bacevičienė	5.00
Steponas Minkus, Lietuvių radio programų vedėjas, su p. Valentina Minkine	25.00
Steponas Minkus su savo radio programais gausiai pasitar-nauja Lietuviešiams reikalams ir Bostono bei apilinkės Lietuviai juos įvertina.	Rep.

KĄ TAIKA MUMS
PADARYS

Karui su Japonija pasibaigus, Amerikos gyventojai palengva vieną po kito sulauks šių paliuosavimų:

Sumažės ir bus su laiku panaikinta kontroliavimas kainų, darbo įiegu, keliavimų varžymas, ir maisto racionavimas.

Gasolino racionavimas baigsis tuoj kaip tik galima.

Automobilių ratams padangų gavimas darysis lengvesnis ir toliau visai sugrįš į tą kaip buvo prieš karą.

Avalų gavimas laisvai be racionavimo baigsis trumpu laiku.

Naujai daromų automobilių racionavimas nei neprasidės. Žinoma, kadangi jų pareikalamas bus didesnis negu spės pridaryti per kokį laiką, reikalinga bus tam tikras nustatymas kad automobilius galėtų gauti pirkti tie kuriems jie būtina reikalingi.

Maisto racionavimas pus pailkomas tulą laiką, nes mėsos bus reikalinga kariuomenei iki jos demobilizavimas nebus baigtas.

PRANCUZIJA PIRKS
'AMERIKOJE LĖK-
TUVUS

Prancuzija turi išviso tiktai vieną pasazierinį lėktuvą, kuris nėra ir naujas, nes buvo baigiamas daryti 1940 metais, kada Vokiečiai Prancuziją užpuolė. Kitus lėktuvus Vokiečiai pagrobė, tas vienas pavalyk dalimis paslėpti nuo okupantų ir išlaikyti saugiai.

Naujų lėktuvų pati Prancuzija negalės pasigaminti iki 1947 metų, todėl dabar jieško pirkti Amerikoje gerų moderninių transporto lėktuvų, pradėti oro būzniu.

Steigiama Lietuvių
Radio Programai

Detroito Lietuvių tarpe susiorganizavo grupė veikėjų kuri rūpinasi radio programų teikimu. Kol kas dar laikas nenustatytas, bet darbas sekasi labai gerai ir tikimasi pabai-goje Rugpjūčio bus atidaryta Lietuviškas radio pusvalandis.

Jau išspausdinta narių kortelės ir platinama. Lietuviška visuomenė šį sumanymą sutiko su entuziazmu. Jau gautas žymus burių rėmėjų. Radio programos išdas jau gerame stovyje.

Radio programai pavadinimas duotas, "Amerikos Lietuvių Balsas", Amerikoniškai — "American Lithuanian Voice". Šio vardo krikštątevių yra Juozas J. Bačiūnas, iš Tabor Farmos, Sodas, Mich., kuris yra Radio Ratelio garbės narys ir prisidėjęs su stambia auka.

Šis radio bus nepartinis, jo programose bus skelbiama visi Lietuvių darbai Lietuvos ir Amerikos gerovei, ir visų papilpių ir draugijų reikalai. Iš visų draugijų ir pavienius narius kviečiame būti radio pusvalandžio rėmėjais.

RADIO KOMITETO
VALDYBA

Rugpjūčio 12, įvykusiame susirinkime Dr. Sims name, išrinkta Radio Pusvalandžio Komiteto valdyba iš 14 narių. Steigėjais gali būti tie kurie užsimoka \$10 arba daugiau už metus. Steigėjais dar gali būti visi tie kurie užsimokės minėtą sumą. Užsimokėję mažiau \$10 bus radio pusvalandžio rėmėjais.

Sekantiame Dirvos numeryje pranešime dieną ir valandą bei radio stotį iš kurios bus išskilmingai atidaryta "Amerikos Lietuvių Balso" radio programai.

ANTRAS LIETUVISKU
VARDU LĖKTUVAS

Jau gautas paveikslas, kur turi musų veikėja Helen Rauby, antro lėktuvo kuriam duotas Lietuviškas pavadinimas, už Detroito Lietuvių išpirktus karo bonus. Ant jo užrašyta, kaip ir ant pirmojo, "American Lithuanians of Detroit". Šis lėktuvas yra Evacuation Plane.

Reiškia, musų pardavinėjami karo bonai padaro moralinės naudos ir Lietuviams. Už septintos karo paskolos musų grupės parduotus bonus irgi yra pažadėta Lietuvių vardas ant lėktuvų ar kitokių karo padargų, kurie bus už tuos bonų pinigų nupirkti.

SUSILAUKĖ KUDIKIO

Mūsų didelių veikėjų ir patriotų, Juozo ir Malvinos Smailių duklė Birutė, po vyru Mrs. Pollock, susilaukė pirmo kudio, Harper ligoninėje.

Rep.

DR. J. JONIKAIČIO
GIMINĖS PABĖGĖ
I VOKIETIJĄ

Kaip ir nekurie kiti Lietuvos pabėgėliai, pasinaudodami U. S. kareivių tarpininkyste persiuntė laiškus savo giminei į Ameriką, taip ir a. a. Dr. J. Jonikailio giminietis atsisaukė į jį dar nežinodamas apie mirtį. Sekantį laišką, rašytą Liepos 17, apie 10 dienų prieš Dr. Juozo Jonikailio mirtį, prisuntė Dirvos Redakcijai Adv. J. P. Uvick iš Detroito:

Brangus Dėde! Parašiau jums per vieną Amerikos Lietuvį kareivį laišką anksčiau, apie kurio gavimą neturiu žinios. Tat dabar rašau antrą.

Gyvenu dar Vokietijoje, to pat vietoj. Išvykti kur nors galimybės nėra. Gryžti atgal į Lietuvą, kol bus bolševikų valdoma, neįmanoma. Toks sugrįžimas reikštų mirtį ar ge-

Jauniausias Karžygis

Šis 14 metų karys, Robert Kelso, iš Houston, Texas, jauniausias Amerikos karys grynė iš Europos. Jis gavo dvi žvaigždes už dalyvavimus mušiose, ir Purple Heart už sužeidimą mušiuose.

riausiu atveju buti ištremtam į Sibirą ir ten nukankintam. Taigi reikia sėdėti ir laukti geresnio rytojaus. Apie bolševikų "rojų" jums nerašysiu, nes manau apie tai jūs puikiai žinote.

As gyvenu su savo šeima iš žmonos ir 3 metų sunaus, Bavarijoje, Amerikos užimtoje Vokietijos dalyje. Drauge su manim gyvena žmonos sesuo su dukrele (manau prisimenat ją, nes pas juos buvojot laike mano vestuvių). Jos vyras ir mano brolis Vincas buvo 1941 m. bolševikų išvežti į Sibirą ir iki šiol apie juos jokios žinios neturim. Tėvai randasi Anglijų užimtoje Vokietijos dalyje.

Su jais dar iki šiol susirašyti nepavyko. Su Onutės vyru po karo susitikau. Jiedu laiminamą karą praleido ir tikiuosi kad šiomis dienomis galėsiu su jais susirašinėti. Apie Saliamukę žinau kad ji yra Vokietijoje, taipgi Anglijų užimtoje dalyje. Kur randasi P. K ir Juozukas žinios visai neturiu. Žinau kad prievartai buvo Vokietijai išvartys iš Lietuvos. Mano tėvai irgi apie juos nieko nežino. Galėjo kartais nabagai pakliuti bolševikams ir nagus.

Visų musų išeivių yra tik vienas rupestis negrįžti į bolševikų valdomą Lietuvą. Visi vargstam dabar be darbo ir šiaip-taip prasimaitinam iš Amerikiečių teikiamos malonės. Visi galvojam šiaip-taip pakliuti Amerikon, Kanadon, Australijon ar kur nors kitur, kad tik nereikėtų likti Vokietijoje ir negrįžti Lietuvon. Tada tik galėsim bent kiek lengviau atsikvėpti, susitvarkyti ir pradėti bent kokį tremtinio gyvenimą.

Bent kokios gyvenimo sąlygos mus nebaudo. Pergventos trys okupacijos per keturis metus ir metai išgyventi pabėgime labai sunkiose sąlygose taip užgrūdino kad visoks darbas yra pakeliamas ir nesunkus. Nežiurint to kad visko yra nusta-tota, gyventi norisi ir sveikatos yra.

Taigi, mielas ir brangus Dėde, turiu į jus labai didelį paspyrą: aprupinkite mus popieriais išvykti kur nors iš Vokietijos. Neturėkit baimės kad mes sėdėsim ant jūsų sprando. Už viską stengsimės atsilyginti ir busime dėkingi.

Mes išeiviai gyvename ner-vų karo laikotarpi. Baimė del politinės padėties, kad nereikėtų grįžti į bolševikų valdomą tėvynę. Jei bolševikai bus palikti tokiuose teritorialiuose plotuose kokius jie dabar turi užėmę tada taikos pasaulyje niekad nebus ir artimoje ateityje vėl pasaulis paskęs kraujuose.

Tokiose apylostovose leidžiamė dienas. Kartais nuotauka buna geresnė, kartais visiškai prislėgta. Kol kas jokio šviesnio rytojaus nematom ir dedam visas viltis į Amerikonus Lietuvius, gal jie mus išgelbės, gal palengvins sunkias tremtinio dienas.

Lauksiu jūsų laiško. Jonas.

Advokatas Uvick užveda su tais Dr. Jonikailio giminėmis susisėsimą ir stengsis surasti kiek jų yra likusių, kuriems gal bus galima jų dėdės daktaro paliktas turtas pagalbą suteikti.

Juozas Zemgules
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
511 So. Hoover Street
LOS ANGELES, CALIF.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

KLINIEVSKIENĖ Katrė (Sadauskaitė), mirė Liepos 25, Philadelphia, Pa.

BARUNAS Dominikas, seno amžiaus, mirė Liepos 30 d., Philadelphia, Pa.

MOCEKONIENĖ Morta, 73 m. mirė Birž. 10, Waterbury, Conn.

BUGNAITIS Pijus, 60 metų, mirė Birž. 14, Scranton, Pa. (Vilkaviškio ap. Pažerų k.)

KRIKSCELIUNAS Stasys, 56 m., mirė Birž. 14, Bridgeport, Conn. (Panevėžio aps. Pumpėnų par.)

BENDORIUS Vincas, 64 metų, mirė Geg. 24, Chicagoj.

PASEKARNIS Stasys, 60 m., mirė Birž. 1, Chicagoj.

KAZAKEVIČIUTĖ Ona, 34 m. mirė Birž. 14, Chicagoj.

ROMANAUSKAS Andrius, 64 m., mirė Birž. 18, Franklinville, Pa. (Vilniaus rėd. Asakinių kaimo.)

KRUKAS Jonas, mirė Liepos m., Mahanoy City, Pa.

BANKIETA Viktoras, 27 m., mirė Liepos m. Mount Carmel, Pa.

JANULEVIČIUS Raulas, mirė Liepos m., Freehold, Pa.

GARBASAS Jonas, 53 m., mirė Bal. 24, Buenos Aires, Argentinoj. (Vabalninko p. Žilionių k.)

KAZLAUSKAS Pranas, 53 m. mirė Bal. 4, Comodoro Rivadavia, Argentinoj. (Šakių ap. Lukšų p. Lepšių k.)

ZUBRIS F. E., 46 metų, mirė Liepos 4, Brooklyn, N. Y.

BRAZEIKA Kazys, seno amž. mirė Liepos 9, Chicagoj. (Utenos ap. Gribelių k.)

PETRAUSKAS Povilas, 60 m. mirė Liepos 9, Indiana Harbor, Ind. (Viduklės par. Mažučių k.)

JAUGILAS Kazys, pusamžis, mirė Liepos 4, Chicagoj. (Čekišės par.) Amerikoje išgyveno 35 metus.

PETRAUSKAS Bernardas, 45 m., mirė Liepos 9, Chicagoj. (Tauragės ap. Papušėnų k.)

BENDORAITIENĖ Ona, 56 m. mirė Birž. 21, Detroit, Mich.

LIUDŽIENĖ Marijona, seno amžiaus, mirė Liepos mėn. Bridgeport, Conn.

STEPONAVIČIENĖ Domicėlė, mirė Birželio 24, Nashua, N. H.

KLIMAVIČIUS Antanas, 80 metų, mirė Liepos 6, Baltimore, Md.

PRANINSKAS Karolius, mirė Liepos m., Baltimore, Md.

SIDERA Petras, mirė Liepos mėn., Gilberton, Pa.

ŠAMINĖ Ona, 60 m., mirė Birž. 7, Harvey, Ill. (Panevėžio ap.)

JURGELIONIS Juozas, mirė Liepos m., Shenandoah, Pa.

PETRUSEVIČIUS Karolis, mirė Liepos 12, Chicagoj. (Viduklės par.)

GIKAS Jonas, pusamžis, mirė Liepos 14, Chicagoj. (Rokiškio ap. Svedasų p. Vaitkunų k.) Amerikoje išgyveno 36 metus.

JUKNIS Jonas, pusamžis, mirė Liepos 13, Chicagoj. (Raseinių ap. Rietavo p. Židvinių kaimo.)

STOCKUS Vincas, pusamžis, mirė Liepos 13, Chicagoj. (Vilkaviškio ap. Keturvalakių p. Mockabudžio k.) Amerikoje išgyveno 43 metus.

NARMONTIENĖ Petronėlė, mirė Liepos 9, Cambridge, Mass.

VALKAUSKIENĖ Juzė, pusamžė, mirė Liepos 14, Chicagoj. (Grinkiškio par.) Amerikoje išgyveno 44 metus.

ZALESKIS Petras, 80 m., mirė Liep. 12, Chicagoj. (Tauragės ap. Girdiškių p.) Amerikoje išgyveno 58 metus.

KUKLIENĖ Marė, 84 m., mirė Birž. 14, Wanamie, Pa. (Vilkaviškio ap. Steponų k.)

WATERBURY, CT.

MIRĖ. Liepos 26 atsiakyrė iš gyvųjų tarp Vincas Krakauskas. Jis Amerikon atvyko 1904 metais ir apsigyveno Waterburio apilinkėje.

Vincas mirė staigiai. Jautėsi blogai, tuoj nuvežtas į ligoninę, kur padarė jam operaciją, po kurios jis jau nebegyėjo į namus. Jis buvo pašarvotas Jono Delininko koplyčioje.

Liepos 30, 10 val. ryto, Sv. Juozapo bažnyčioje tuoj atliktos gedulingos mišios, kurias atnaušo klebonas Kun. Juozas Valantiejus, ir iš bažnyčios buvo palydėtas į Kalvarijos kapines.

Vincas Krakauskas paėjo iš Vilkaviškio par., Zomcinės k. Čia, prie Southbury, Conn., turėjo sukūręs didelę gražų ūkį, kur gyvenė pasiturėčiai. Šiais laikais, esant stokai darbininkų darbe, jis pats dirbdamas gal but ir pakenkė savo sveikatai. Jis ėjo jau 62-rus metus. Priklaušė SLA 11 kuopoj ir kitose draugijose.

Paliko dideliame nuliudime žmoną, Amiliją, tris sunus, Kazį, Juozą ir Vladą, du brolius, Kazį ir Juozą, tris seseris Waterburyje, vieną Lietuvoje ir vieną Argentinoje.

Waterburio seserys, mes jo liudime: Ona Segevičienė, Marijona Parnaraušienė, ir Jieva Steponavičienė. Taipgi liudim jo visi jo giminės ir šeima. Lai buna jam lengva išsėtis Amerikos žemėlėje amžinai, o likusiai šeimai giliausios užuojautos.

Petras Steponavičius.

CEDAR POINT
on Lake Erie

A vacation here means increased ability to work for final Victory. Hotel Breakers with 1,000 outside rooms, moderate rates. Excellent meals. Relax on the world's finest, white sandy beach. All sports—tennis, golf, boating, fishing, etc. All amusements. Dancing nightly.

Plan now to come to the Vacation Playground of the Great Lakes.

CEDAR POINT-on-Lake Erie SANDUSKY, OHIO
Open June 16 thru Labor Day

J. E. THEO. ROOSEVELT covers 9 a.m. daily from Cleveland. Steamer also from Detroit and Toledo. Easily reached also by rail or bus and hourly steamer from Sandusky. On U. S. Route 6 and Ohio 2

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirėngę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus nugu ugniagesius (fare-monus), ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HENDERSON 6729

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Lietuva Gerėjosi Prezidento Antano Smetonos Veikla Amerikoje

Šiomis dienomis Dirvos redaktorius K. S. Karpis gavo įdomų laišką iš vieno buvusio Lietuvos požemio veikėjo, dabartiniu metu gyvenančio Prancūzijoje. To laiško svarbesnes vietas paduodame žemiau:

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau:

Nors aš Jūsų nepažystu, bet Jūs man gerai žinomas jau nuo senai, o ypač nuo to laiko kai 1941 metų Liepos mėnesį, pirmuosius okupantus išėjus, mes Lietuvoje gavome kelis Dirvos numerius ir turėjome progą skaityti gražius aprašymus apie A. Smetonos keliones lankant U. S. A. Lietuvių kolonijas. Tuo metu kai jau Smetonos vardas veik visų Lietuvių buvo minimas su didžiausia pagarba, kai jaunuomenė apie jį dainavo ne rašytojų, o pačios liaudies sukurtas dainas, skaityti Dirvos aprašymus apie tam Didžiajam Vyriui rodomą pagarbą, skaityti susirinkimuose jo pasakytas kalbas mums buvo taip džiugu!

Kaip liudna vėliau buvo, patyrus kad ne visi Amerikos Lietuviai taip Smetoną pagerbė. Patyrėme kad kai kurios Amerikos Lietuvių grupės laikė jį buvus Lietuvos diktatorium. Pas mus jau pirmosios okupacijos metu tokių nebuvo. Gi antrosios okupacijos metu visos grupės ir partijos, susibūrusios į Vyriausią Lietuvai Išlaisvinti Komitetą, pripažino jį teisėtą prezidentu, mūsų valstybės suverenumo nesėdė, t. y. kad tik jis turi teisę sugrįžęs sudaryti koalicinę vyriausybę 1938 metų Konstitucijos pagrindu. Taigi ir jo buvę priešai 1938 metų Konstituciją laikė demokratine. Kaip galima kad Amerikos Lietuviai nesutaria vieningai pačiais pagrindiniais mūsų valstybės klausimais!

Nors jaunatvėje nevisuomet taip galvojau, bet dabar, išgyvenęs ir paragavęs dviejų diktatorių okupacijos, įsitikinau kad Smetona buvo vienas didžiausių mūsų laikų demokratų. Juk jau tas faktas kad jam pavyko 13 su puse metų kraujo vadovauti mūsų tautai, iškalbingai liudyja apie jo nepaprastus sugebėjimus eiti vidurio keliu, derinant visas krašto politines sroves vienon Lietuvos linkmėn. Apie jo nuopelnus mūsų tautai, kiek jo nuolatinės kalbos apie mūsų tautos vienybę, tautinį susipratimą, tautinį atsparumą paveikė ir perauklėjo mūsų tautą, mes akivaizdžiai patyrėm pirmos, o dar labiau antros okupacijos metu. Sunku buvo tikėti kad tauta galės būti tiek vieninga. Šiuo atžvilgiu mūsų tauta gali būti pavyzdžiu kaimyninėms, o dar labiau — didžiosioms Europos tautoms. Mūsų tautiečių tarpe pasitaikiusius išdavikus mes galime suskaičiuoti ant pirštų. Tiek jų mažai tebuvo.

Okupantai pagrobė mūsų sukurta ukišką gerybę, bet mūsų sielos, mūsų tautinio susipratimo niekas negalėjo ir negalės pagrobti, nors abejie okupantai šiam tikslui pasiekti didžiausią pastangų dėję.

Vakarų Europos valstybėse teismai teisčia savo piliečius kurie už pinigų ar kitais sumetimais dirbo okupantams. Ne vienam už valstybės išdavimą net mirties bausmė paskirta. Kaip Vyriausio Lietuvai Išlaisvinti Komiteto (Juridinės komisijos) narys, su džiaugsmu galiu pasakyti kad, atkurus savo valstybę, mūsų teismai nedaug turės paskirti bausmių už išdavimus.

Šia proga dar tenka pastebėti kad mes turėjom daug sunkesnes darbo sąlygas negu Vakarų Europos požemio organizacijos. Bet dėka gražių santykių tarp mūsų visų, dėka pasitikėjimo kurį krašto inteligentija turėjo ukininkuose, darbininkuose ir viso krašto visuomenėje, mūsų nurodymus tauta sekė net neklusdama "kodel", kai mes labai dažnai neturėjome galimybės duoti platesnių paaiškinimų. Niekas neturėtų didesnio džiaugsmo matyti tautą tokią vieningą kaip A. Smetona! Tuo jis pats savo ilgo darbo pastangomis pasistatė paminklą. Liudėsys apėmė tautą sužinojus kad jis mirė.....

Tokias mintis norėjau Jums parašyti, paskaitęs ponui Dr. J. Jusų rašytą laišką.

Jei matote p. Tubelienę, pasakykite jai kad a. a. Tubelio kapą mes visą laiką prižiūrėjome, nors raudonieji į tai ir šnairavo. Tuo rupinasi ir kunigas M.

Reikšdamas didžią pagarbą, lieku, K. N. Paryžius, 1945-7-17.

MUSŲ NUSITATYMO PATVIRTINIMAS

(REDAKCIJOS PRIERASAS)

Aukščiau patiektas vieno Lietuvos požemio veikėjo laiškas akivaizdžiai liudyja kad Amerikos Lietuvių tautinės krypties nusistatymas visiškai atitinka vyraujančių Lietuvių Tautos nusistatymą. Iš to laiško taip pat aiškėja kuo Lietuvių tautai buvo Antanas Smetona, kai ją užklupo didžiosios nelaimės. Ji visa į jį žiūrėjo kaip į tikrąjį vienybės simbolį ir didįjį Lietuviškos tautinės sąmonės gaivintoją bei tautinio susipratimo konsoliduotoją.

PSEUDO-INTERPRETORIAI

Šito akivaizdoje tereikia apgaillauti kad mūsų tarpe atsiranda tokių "aiškintojų" kaip p. Klausitis, kurs, atsistojęs ant istoriko-kritiko papėdės, bet neįsivaizduojantis jokios ats-

didžiausiais nusikaltėliais ir nuolat tvirtino kad bent koks bendradarbiavimas su jais, ypač mažoms tautoms, yra labai pavojingas. Lietuvių gi atžvilgiu, velionies A. Smetonos nuomone, bolševikai buvo šlykščiausi žudikai, ir Lietuvos išsigelbėjimą jis tematė bolševikų sutriuškinime. Už šitokį A. Smetonos nusistatymą vietiniai komunistai jį baisiai pludo savo spaudoje ir įvairiais atvejais skundė Washingtonui kaip nazį ir fašistą.

IR LIEZUVNINKAI

Į p. Klausio raštus neužilgo atsiliepti p. Grigaitis (žūr. "Idealus planas — Vaikams", N-nos Rugp. 6). Šiuo savo straipsniu Pilsudskui tarnauti nuėjusio Jeronimo Plečkaičio idejos brolis iš Chicago dedasi polemizuojas su p. Klausiu, bet tikrovėje tetraukia rusišką rauką kvepiančią savo įprastą socialistišką dainelę. Jis pakartotinai pasiūkia iš visos Lietuvių tautos vieningai pripažintos 1938 metų Konstitucijos ir meta keletą nekultūrinių epitetų velioniai A. Smetonai. Girdi, Benešas (Čekoslovakų prezidentas) turėjęs pasitikėjimą tautoje, o Smetona ką?

Aukščiau paduotas laiškas atsako į klausimą "o Smetona ką?". Bet p. Grigaitis, nors savo laikraštyje ir dažnai parašo prieš komunistus, savo veikla ir savo nusistatymu yra tiek nutolęs nuo Lietuvių tautos nusistatymo kad tas nusistatymas jam negali būti suprantamas. Dėka to, tardamasis tarnaujas demokratijai, p. Grigaitis savo raštais kaip tik griauia tai kas yra demokratiška. Niekindamas tai kas kiekvienam Lietuviškai jaučiančiam žmogui yra brangu ir šventa, p. Grigaitis griauia pagrindą ant kurio turėtų būti paremtas Lietuvos valstybės atkūrimas ir tuo, gal prieš savo norą, patarnauja bolševikams. Lygiai kaip Rusijoje, Vokietijoje ir Italijoje socialistai, gal but irgi prieš savo norą, paruošė kelią komunistams, naziams ir fašistams. Taigi taisyklė nesikeičia: socialistas visuomet lieka socialistu.

Naujasis Kanados General-Gubernatorius

Field Maršalas Sir Harold Alexander, Alijantų vyriausias karo vadas Viduržemio jūros srityje, karui pasibaigus tapo Britų karaliaus paskirtas Kanados generaliniu gubernatorium.

Lietuvos Vadavimo Kova bus Tęsiama Atkakliai Toliau

Nors karas baigtas, tačiau dar taika nenustatyta. Lietuvių klausimas turi būti ginamas iki paskutinios — ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga kovą už Lietuvos nepriklausomybę tęs toliau. LVS skyriai ir pavieniai nariai ir visuomenė, nenuleiskite rankų neatlikę visko kas galima atlikti Lietuvos laisvės gynimui. Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba tuoj turės skyriams ir visuomenei keletą svarbių pranešimų — sekite Dirvą ir tęmykite tuos pranešimus.

LIETUVIAI PABĖGĖLIAI ŠVEICARIJOJE

(Laiškas iš Šveicarijos)

(Tęsinys iš pereinio nr.)

LAUKIA RUBŲ IS AMERIKOS

Aplankiau kambarį kuriame sudėta ar tai organizacijų, ar tai pavienių asmenų surinkti ir suaukoti daiktai: baltiniai, suknelės, batai ir tt. Malonu pastebėti kad tarp aukotojų yra daug šveicarėčių, jų tarpe Lietuvių kalbos mokovas Prof. M. Niedermann ir Prof. Studerus, ilgus metus dėstęs Vytauto Didžiojo Universitete Kaune Vokiečių kalbą. Nemaža daiktų suaukėjo Yverdone katalikų klebonas, Dr. med. Vodoz ir kiti.

Kiek plačiau tenka sustoti ties pabėgėlių apdaru ir apavu. Kaip jau minėjau, daiktų yra suaukota nemaža. Bet pareikalavimas yra dar didesnis. Vasarai buvo surinkti tiek vaikų rubų jog visus praėjusius buvo galima patenkinti. Jau žymiai sunkiau su moteriškais drabužiais, o visai bloga yra vyrų buklė.

Šveicarija per paskutinius kelerius metus priglobė dešimtis tukstančių įvairių tautybių atbėgėlių, kuriuos teko vienai ar kitaip šelpti, nepaskutinėje vietoje ir apranga. Todel šiuo tarpu patys šveicarėčiai mažiau bepajiegia aukoti negu anksčiau.

Mūsų tautiečių dar iš Lietuvos pasiimti rubai jau ima plyšti, batai baigia susidevėti. Dar sunkiau bus rudeni ir žiemą. Vaikai nuolat auga, tai jiems reikia vis naujų drabužių ir batų. Suaugusiems reikia kostiumų, baltinių, apsiautų, suknelių, apavų. Visi laukia paramos, visi yra girdėję kad Amerikos broliai ir seserys turi surinkę didelius drabužių ir apavų kiekius. Kada bus nugalėti transporto sunkumai, ar dar iki žiemos daiktai ateis? Vis tai klausimai, rūpį visiems tremtiniais.

Nemaža vyrų dirba savo židinio sode ir daržuose. Šiems darbams vadovauja T. K., jam padeda B. P. Daržuose pasodinti įvairių daržovių, kuriomis pavairinamas pabėgėlių maistas. Apskritai visus darbus skirsto pačių pabėgėlių seniūnija, tačiau paskutinį žodį taria šveicarėčių įstaigų paskirta vadovė.

Dirbančiųjų uždarbiai menki. Jiems moka nuo 60 centimų iki pusantro franko dienai (4 frankai lygus \$1). Išimtiniais atsitikimais grupių vadų atlyginimas gali būti pakeltas iki pustrėčio franko dienai.

Pabėgėliai gauna nemokamai valgių ir pastogę, bet uždarbio pinigais vyrams užtenka tik tabakui.

Su židinio gyvenimu susieta visa eilė darbų, kurių atlikimas reikalauja tam tikros administracijos, ir iš pabėgėlių tarpo atitinkamų kiekvienai vietai asmenų randasi. Turima ir gydytojai bei dentistė.

KUNISKI IR DVASIŠKI REIKALAI APRUPINAMI

Teko man lankytis dantų gydymo kabinete. Jo įrengimas gana paprastas, aprupinimas tesiriboja pačiais būtinaisiais įrankiais. Pats kabinetas įrengtas viešbučio vonios kambaryje.

Dantų gydytojai tenka lankyti ir kitas Lietuvių pabėgėlių stovyklas, kartu važiojant visą gydymo kabineto įrengimą. Aišku, tenka kai kada tenkintis tik dantų apgydymu ir tolesnio gedimo sustabdymu.

Plačiau pasikalbėjau su sakinarinės dalies vedėju Prof. A., kurio tėvas irgi buvo žinomas Lietuvos gydytojas ir mokslininkas. Jo nupasakojimu, pabėgėlių sveikatos stovis — atsiminus visų paskutiniųjų metų išgyvenimus — yra, bendrais bruožais, dar pakenčiamas. Keli ligoniai išskeldinti į sanatorijas. Vieno-kito ligonio negalavimai yra nervinio pobūdžio, kas visai suprantama; juk nerasi nei vieno pabėgėlio kurio nebūtų vienai ar kitaip palietę įvykiai, bombardavimai ir tt. Kiek leidžia sąlygos, atliekamas gydymas. Sunkiau su tyrimo priemonėmis. Aukštas pabėgėlių nuosėdintas yra nustojęs normalaus svorio. Butų gerta gauti ypač stiprinančių (vitamininių) preparatų.

Židinyje įrengta koplytėlė, kurioje Kun. P. B. — Židinio klebonas — kas rytą laiko pamaldas. Sekmadieniais pamaldos atlaikomos Yverdone katalikų bažnyčioje. Pabėgėliai turi savo bažnytinį chorą, kuris kultivuoja kartu ir pasaulinį dainos meną.

VAKARIENĖS METAS

Bevaikščiojant po židinį ir besišnekučiuojant su tautiečiais, atėjo ir vakarienės valanda. Salės siela papuosta tautine vėliava, iš šono prisegti Lietuvos ir šveicarijos herbai. Sekmadienio vakaro vakarienė susidėjo iš baltintos kavos, duonos, kiek sviesto ir konfitūrų. Teko su tautiečiais kitą dieną dar ir pietauti. Be abejo, Lietuvių normaliais laikais yra praprata prie kitokio valgio. Bet pati šveicarija turi nuo daug ko atsakyti. Kone visų maisto produktai yra racionuoti. Bulvės gi pardavinėjamos laisvai, tat jos dabartiniais laikais sudaro lyg ir

pagrindinį maistą. Anksčiau, kai pabėgėliai buvo uždaryti karantino stovykloje, maistas buvo blogesnis, dabar Yverdone jis jau pagerintas.

LIUOSLAIKIS IR SPORTAS

Dabar keletas žodžių apie pabėgėlių laisvalaikio praleidimą. Tais reikalais išsamiau pasikalbėjau su J. K., kurį nemaža Amerikečių Lietuvių jaunimo pažino per Pasaulinę Lietuvių Sporto Olimpiadą Kaune. Be teisinio darbo J. K. ilgus metus atsidėjęs dirbo sporto srityje, o be to jis turi tai kas priprasta vadinti "meno gyslele". J. K. žinioje yra ypač laisvalaikio tvarkymas.

Kaip minėta, tremtiniai turi sudarę savo chorą, kuris jau yra pasiekęs gana aukštą meninį lygį. Chorvedžio pareigas eina A. S. Nesenai, chorą išklaušė rinktiniai Yverdone visuomenės atstovai, kurie padainuotomis dainomis liko labai patenkinti. Dainų išklaušęs vietos laikraščio meno kritikas parašė nepaprastai palankią recenziją.

Deja, choras kaip ir neturi gaidų (turima vieno St. Šimkaus kuriniai), todėl tremtiniai, butų labai dėkingi jei susilauktų paramos iš Amerikos Lietuvių muzikos mėgėjų. Šiaip dainos repetuojamos dažniausiai iš asminties. Yverdone gyvena ir kartu su choru dainuoja p-lė M., turinti gražų ir daug žadančių soprano balsą.

Tremtiniai rengia tautinių šokių grupę, kuriai imasi vadovauti p-lė A. S., iš profesijos vaistininkė. Židinio salėje yra pianas, bet butų dar pagaidaujamas akordeonas, ypač norint repetacijoms aplankyti kitas pabėgėlių stovyklas, įrengtas paprastuose lentiniuose barakuose. Pianą negi su savim vežiosi.

Iš artimiausių sumanymų tenka paminėti pasirengimą šveicarijos tautos šventei Rugpjūčio 1 d. Kai choras išstobulės, ketinama pasirodyti su dainomis prieš platesnę šveicarėčių visuomenę.

VAIKŲ VAIKŲ SVENTĖJE

Teko matyti kaip tremtinių Lietuvių vaikučiai dalyvavo Yverdone vaikų šventėje. Ta proga buvo surengta vaikų eisenos su simbolinėmis figūromis bei festivalinio pobūdžio apsirėngimu. Židinio vadovybė ir mokytojas, o taip pat daili-

ninkai, turėjo padėti daug truso kol taip tinkamai parengę vaikučius eisenai. Mažo arklio traukiamas vežimėlis su Rimšos "Vargo Mokykla" pavaizdavimu, Lietuviška trobele bei Lietuvos peizažu susilaukė milžiniško pasisekimo. Kiek leido sąlygos, vaikučiai buvo aprengti Lietuviškais tautiniais rūbais. Žiurovai eisenos dalyviams parodė daug simpatijos. Buvo laimėta ir premija.

RADIO KAMBARYS

Židinyje apžiūrėjau vadinaimą "radio kambarį", kuriam vadovauja žurnalistas A. K. Čia tremtiniai pasiklauso radio žinių bei muzikos, pasiskaito laikraščius, palosią šachmatais (kai lankiausi, buvo kaip syklis baigiamas židinio turnyras), pakortuoja. Turima knygynėlis, bet jis dar labai neturtingas. Už Lietuviškų laikraščių bei knygų atsiumimą pabėgėliai butų labai dėkingi.

Visiems kultūros reikalams pabėgėliai įmoka į bendrą kasą po du santimus į dieną. Šiuo metu židinyje rengiama krepšinio aikštelė, o ping-pong stalius jau turima. Židinyje įsteigta Prancūzų kalbos kursai, kuriems vadovauja poni B. B. (ištekėjus už Amerikečio piliečio, dabar kariuomenės kapitonas). Židinyje buvo surengta kelios paskaitos, aplankyta kino teatras, cirkas ir tt.

Židinio vadovybės prašomas, po vakarienės padariau tautiečiams pranešimą jiems rūpimais klausimais. Panašius pranešimus teko daryti ir kitose Lietuvių tremtinių gyvenamose vietovėse. Po pranešimų sekusiuose pasikalbėjimuose buvo iškelti tautiečiams opūs klausimai. Iš pasikalbėjimų teko daug ką patirti. Apie tuos klausimus teks plačiau parašyti tolesniuose straipsniuose, kai aprašysiu įspūdžius iš lankymosi Cossonay ir Molendruz, kur įrengtos darbo stovyklos.

Baigdamas Yverdone Lietuvių gyvenimo aprašymą, turėčiau dar pastebėti kad, be abejo, teks tenkintis tik svarbesnių pabėgėliškų gyvenimo sąlygų pavaizdavimu. Kaip jau minėjau įvade, stengiausi aprašyti galimai bešališkai. Tikiuosi kad man tatau daugiau ar mažiau bus pavykę. Židinio klebono į stotį palydėtas, išvykau į Cossonay, kur Lietuviai veda darbo stovyklos gyvenimą.

ŠTAI TAS PULK. JONO PETRUIČIO APRAŠYMAS JO PERGYVENTŲ KANČIŲ BOLŠEVIKŲ NAGUOSE KNYGA IŠLEISTA ANGLIŠKOJE KALBOJE

'Kaip Jie Mus Sušaudė' \$1

(Lithuania Under the Sickle and Hammer)

(80 puslapių — su paveikslais — su Pulk. Petruičio biografija, su Lietuvos istorija)

UŽSISAKYKIT JŲ PLATINIMUI - 6 UŽ \$5, 15 UŽ \$10

Užsakymus siųskit cash pinigais arba čekiais, ir tuoj gausit savo knygas.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

GARMĖJIMAS I BEDUGNĖ

Tragedijos galo belaukiant

DAR vienas veiksmas, ir tragedija bus baigta. Dar vienas "trijų didžiųjų" susitikimas, ir didelė dalis Europos bus galutinai pavesta tamsiausių įjėgų viešpatavimui. Girta laimėjimais ir didžiųjų demokratijų menkadvasišku raudonoji armija neš siaubą ir prievartą. Viskas dėl ko verta gyventi bus žuvę negryžtamai. Žmonės norės mirti, daugelis žudysis, bet turės gyventi ir be skundo kęsti nežmoniška išniekinimą ir pasityčiojimą. Gi įvairių valstybių sostinėse bus saldžiai kalbama apie keturias laisves ir tą negirdėtą laimę kurios turi jausti žmonija diktatorių galybei žlugus bei pastovią ir "teisingą" taiką patikrinus.

Kai Hitleris, susitaręs su Stalinu, kiekvienas savo tikslų vedamas, ėmė kalti pasauliui verguvs retęžius, iš Anglijos salų kilo kovos už laisvę šūkis: "Kovokime prieš priespaudą — tyronams kritus, nušvis jūms laisvės rytas". Ir kovojo tautos, ateities vardan viską tai kovai aukodamos. Ir kai Anglijos šūki parėmė ši šalis, pavertę tautų viltys visai skėsiškai nušvito. Bet kur šiandien tie kilnieji šūki? Melas, smurtas ir hypokrizė užėmė jų vietą, ir begaliniam nusiminime skęsta pasaulis.

Atominė bomba gali padėti panaikinti paskutinę diktaturą — komunizmą

Bergždžios yra pastangos bolševikus versti demokratams, kaip Anglijos ir Amerikos vyriausybės mėgina. Jų sistema yra pagrįsta teroru ir masinėmis žudynėmis bei žmonių marinimais priverstinėse darbo ir koncentracijos stovyklose. Tat jei bent šesėlis demokratijos būtų įvesta Rusijoje, Stalinui, Molotovui ir visiems kitiems bolševikų šulams tuojau tektų stoti teisman ir atsakyti už savo nusikaltimus. Todel absurdiška yra laukti kad Stalinas vietoje dabartinio teroro valdymo ryštų įvesti kurią kitą sistemą. Juk asmeninis jo paties ir jo klišos saugumas reikalauja testu komunistinį terorą.

Kaip viduje, tuo pačiu pagrindu veikiama ir užimtoje teritorijoje: tik teroras gali išlaikyti ten komunistinę santvarką. Iš to išplaukia kad bolševikų valdžios bei įtakos pripažinimas užimtuose kraštuose yra aiškus bolševikų smurto ir teroro valdymo legalizavimas. Tai gi, suprantamais žodžiais išvertę nuolat oficialiuose sluoksniuose akcentuojamo "bendradarbiavimo" su bolševikais reikalingumą, mes neišvengiamai turime prieiti išvados kad šios šalies ir Anglijos vyriausybės yra nusistatčiusios ramia širdžia leisti bolševikams netrukdomai ir toliau varyti savo budelišką darbą Europoje.

Šioks nusistatymas, betgi, ne tik uždeda Anglijai ir Amerikai atsakomybę už bolševikų vykdomas nekalčių žmonių skerdynes bei kankinimus, bet sykiu yra ir visai nelogiškas. Juk šiandien bolševikų karinė pagalba yra nebereikalinga. Tat kuriems galams leisti jiems grobti svetimas žemes ir vergais padaryti jų gyventojus? Juk ankstesni jų bauginimai kad jie susitarsią su Vokiečiais ar Japonais šiandien jau nebeturi pagrindo.

Iš antros pusės, atominės bombos išradimas yra labai geras argumentas arogantiškoms bolševikų pretenzijoms atremti. Šito akivaizdoje, kodėl bolševikams nepasakyti: "Laukan iš Europos, ir tai greit". Gi kas liečia Rusijos vidinę santvarką tai ir jai nustatyti reikėtų pritaikinti laisvų rinkimų principą. Turint atominę bombą savo pusėje, visos šios operacijos galėtų būti palyginamai lengvai atliktos.

Išvairių bolševikų iš Europos ir panaikinus komunistinę diktaturą Rusijos viduje, daug būtų padaryta žmoniškumo ir civilizacijos labui. Priešingai, jeigu to nebus padaryta tai, nežiurint gražių deklamacijų, karo pavojus nebus išnykęs ir pasaulis negalės atsikurti. Nes kiekvieno atsikurimo ir susitvarkymo sąlyga yra saugumo ir tikrumo garantija, kurios niekas negali duoti, kol tebėra gyva tokia pabaisa kaip dabartinė komunistinė Rusijos valstybė.

Komunizmo sunaikinimo klijutys

AUKŠČIAU išdėstyti planai, sąryšyje su šiandien kuone visuotiniai paplitusiu kardinialiu klaidingu įsitikiniu kad taika tegali būti išlaikyta bendradarbiaujant su bolševikais (t. v. jiems šunuodegiaujant), yra sunkiai įgyvendinami. Dar daugiau: visame pasaulyje vis stiprėja įsitikinimas kad bolševizmo nereikia griauti, o reikiama jam nusilenkti ir prie jo prisitaikyti. Šitokio nusistatymo rezultatas išdalyt ir buvo darbiečių laimėjimas Anglijoje. Ir labai klaidinga yra ramintis kad Anglijos socialistų laimėjimas nėra pakrypimas į kairę, o taikos metui tinkamesnių žmonių prie valstybės vairo pastatymas. Net ir patys šios nuomonės reišėkėjai iškelia aiškstėn tokius argumentus kurie kaip tik parodo kad net ir jie prisibijo kad darbiečiai nebutų komunistų pirmtakunai. Jie nurodo kad, nors ir dideles reformas pažadėjo, atėję į valdžią, jie tų reformų nepravėsią, kad nors ir socialistai, jie pirmoje eilėje yra Anglai, todėl Britų imperijos reikalų neapleisą, ir tt. ir tt.

Aišku, darbiečiai nėra komunistai, bet, kaip socialistai, jie vis delto turi tam tikrų bendrų su komunistais tendencijų. Antra vertus, ekonominio prado pastatymas aukščiau tautinio ir religinio, kurių junginys iki šio laiko sudarė neišjudinamą Anglijos tradiciją, jau savaime sudaro "revoliuciją". Tat, mažų mažiausia, socialistų laimėjimas Anglijoje nėra "vien tik tinkamesnių žmonių valdžiai suradimas", o tvirtinimas kad jie busią "demokratiškesni" ir geriau atjausią mažas tautas negu konservatoriai bei jas apginsią nuo komunizmo yra visai nepagrįstas.

Etalinas Skubiai Iško Pasinaudoti

Kuomet pirmutinė atomiška bomba Japonijoje sprogo, Stalinas suprato kad Amerika turi slapta ginklą kuriuo Japoniją nugalės į kelias dienas.

Stalinus tuoj šoko pasinaudoti, nors pirma bijojo išvėlti didesnį karą su Japonija, kad nepakenktų jo laimėjimams Europoje, kur pavergė eilę silpnų valstybių.

Kada Amerika jau pabaigė skandinti Japonijos karo laivyną, išblaskė oro laivyną iš erdvių, suplaisė Japonijos industrija ir privarė Japoniją į desperaciją, Stalinas surado drąsos stoti į karą prieš Japoniją.

Bet dabar Juozas gailisi — kada pasigirdo pirmų atominių bombų garsai — kad jis nestotų į karą anksčiau. Jis būtų

Jau teoretiškai tautybės klausimas socialistams yra antraeilis. Tat iš ko jau galima spręsti kad Anglijos socialistai šiuo jiems antraeilui klausimui labiau susirūpins negu konservatoriai? Tuo labiau nėra pagrindo tikėtis kad darbiečiai stotų atviro kovos su bolševikais.

Kartais gal yra nebologa būti optimistu, tačiau perdidelis optimizmas neretai buna nusivylimų priežastim. Socialistų laimėjimas Anglijoje tik jau nėra ženklas žadąs Europos išlaisvinimą iš bolševikų.

Laikas priminti velionies Prezidento Roosevelto Lietuvos laisvės pažadą

Viso šito akivaizdoje, visiems suprantantiems bolševizmo pavojų, pirmoje eilėje bolševikų užgrobtų kraštų tėvynainiams reikia nuolat vesti intensyvią akciją prieš bolševikus. Ne jiems nusilenkti ar prie jų prisitaikinti, bet nekompromisiniai su jais kovoti — štai tikrasis kelias.

Kiek tai liečia Lietuvos išvalymą nuo bolševikų, mes turime ir kitą argumentą. Jeigu yra tiesa, kaip viešai tvirtinama, kad dar velionis Prezidentas Rooseveltas yra padėjęs busimos taikos pagrindus ir kad Prezidentas Truman, ypač kiek tai liečia užsienio politiką, einaš velionies prezidento pramintais keliais ir tevykdas jo susitarimus bei pasižadėjimus, tai dabar kaip tik yra labai laikas priminti kad Lietuvos laisvė taip pat buvo vienu viešai duotų velionies prezidento pažadų.

Tuo tarpu nors karas Europoje pasibaigė jau prieš tris mėnesius, enkadevistai iki šiol tebesiaučia Lietuvoje. Dar truputis laiko, ir velionies Prezidento Roosevelto pažadas bus visai neįgyvendinamas: visa Lietuvos tauta bus išžudyta.

Nelaukime kol kiti ims dirbti mūsų darbą

Tat kaip tik dabar yra laikas veikti. Nežiurint mus supančios neivlities, mūsų veikimas nėra neprasmingas. Nes šioje šalyje glūdi visų sprendimų raktas. Nuo šios šalies galų gale priklauso ar Europoje bus komunizmas ar ne ir ar pasaulyje gyvuos laisvė ar ji bus amžinai pradžudyta. Tat nebusigaskime kad mūsų yra maža ir kad neretai mes turime eiti prieš srovę. Nelaukime kad kiti už mus prieš bolševikus kovotų — šituo mes tepatarautume bolševikams — bet pirmi stokime į kovą su jais ir bukime pavyzdžiu kitiems.

NEDAINUOK...

(Putinas)

Nedainuok man apie žiedus
Ką suvyto kylant kaitrai;
Apie skausmą iškentėtą,
Apie meilę išmyletą,
Kas tikėta, kas žadėta —
Nedainuok!

Amžinai tau žydi gėlės,
Ryto saulėj spindi rasos.
Meldžias žemė pragiedrėjus,
Kyla meilė pražydėjus,
Tavo grožiui suspindejus
Amžinai.

Nežinau ar tavo akys
Švies dar ilgai man sieloj.
Ar į naktį išpynus,
Mano buties nepažinus,
Vėl nuplauksi į žvaigždynus —
Nežinau.

Bet tik tu davei man galios
Tavo slėpinius pažinti,
Ir žieduos tave regėti,
Ir garsuos tave girdėti,
Ir išpėti, ir mylėti
Tik tave.

galėjęs daug daugiau užsigrobiti Kinijos ir kitų žemių Azijoje. Dabar, betgi, jis dar deda didžiausias pastangas vėžtis į Mandžuriją; norėjo kad ilgiau užsitęstų 'vedamos derybos su Japonija dėl pasidavimo ir karo paliaubų. Mat, Japonija vistiek žlunga tai godėjosi pasinaudoti paskutinėmis progomis.

Rusijos įstojimas į karą niekuo neprisidėjo prie Japonijos nugalėjimo, tačiau tas vistiek davė Stalinui progą įsilysti į reikalus ir matysit, jis sugebės šokdinti Ameriką ir toliau, visokiais reikalavimais Azijoje kaip daro Europoje.

500,000 LENKŲ, tebesančių Vokietijoje, Britų okupuotame ruože, griežtai atsisako gyryti į Lenkiją. Iš Britų zonos buvo gražinta į savo šalis apie milijonas kitų žmonių, bet Lenkai palikti laukti toliau. Jie nebuvo verčiami gyryti į bolševikų okupuotą Lenkiją, nežiurint kokia demokratija ten dangstoma raudonasis teroras.

Panašus likimas yra ir Lietuvių, kurių randasi Austrijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Prancuzijoje, Švedijoje.

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Apstojo šaudę. Prišliaužiau prie jo. Kraujas čiurkšlėmis liejasi iš jo kuno, garuoja, raudonai daždamas sniegą. Dabar supratau kad jis mano žodžių nebegirdėjo ir niekados negirdės. Krito dar vienas Lietuvos didvyris!

Bematant vėl pradėjo tarškėti priešo kulkosvaidžiai. Pajutau tartum kas man įžnybo į koją ir pasidarė karšta, bet vistiek slinkau su grandine pirmyn. Dar kelios minutes ir šaudyti nebegalėjau. Atsigryžtu, žiūriu; kraujas liejasi iš mano bato aulo. Ėmė darytis silpna. Numoviau batą — žaizdos nesimato, tik visa koja kraujauta. Tą vietą iš kurios čiurkšlė bėgo kraujas apvyniojau nosine ir surišau.

Priešo kulkosvaidžiai vis nesiliovė šienave, nes bolševikai turėjo geras pozicijas už šventoriaus. Po dviejų valantų kautynių musiškaiai turėjo trauktis, palikdami keletą užmuštų ir sužeistų. Sunkiai sužeistieji prašė sveikų nepalikti jų priešiui. Bet ir sveikiesiems yra darbo. Reikia sulaukyti bolševikų puolimą. Aš dar turėjau įjėgų pats vienas trauktis ir dar nešiau savo ir draugo Griniaus šautuvą. Pasiėmiau ir tris pakeliui rastas kaž ke no pamestas granatas. Grioviais, pakrumais, pasiramstydamas šautuvu, atšliaužiau į mišką. Čia buvo apsistojęs vienas mūsų kulkosvaidis.

Kulkosvaidininkas šėtiškis Antanas Karalius, dar ištole mane pamatęs, pribėgo, paėmė šautuvus, granatas ir nunešė giliai į krumus pas gyventoją Keciurių, o mane pasodino ant prieklėčio. Šeimininkas pamatė mano kraujojus ir apledėjusias kojas apalpo. Kareivių paprašytas, Keciurius be atsikalbinėjimo noriai mane nuvežė į mūsų gurguolę, kuri stovėjo ties Lėno ežeru pas ukininką Jablonskį. Aš, rogėse besėdėdamas, taip ir sustingau. Atsimenu kad gurguolininkai inėšė mane į Jablonskio pirką ir pasodino į kėdę. Nu alpes bematant nuo jos nugriuvau. Vėliau išvežė mane į Bogumilovos dvare turėtą karo lauko ligoninę. Atsimenu kaip Šėtos komendantas Reikala rogėse mane pabučiavo, sakydamas:

— Dėkoju už sąžiningą tarnybą.

Toliau nieko neprisimenu: prakirsta arterija daug kraujo nubėgo, ir aš ligoninėje gulėjau be nuovokos. Pasveikęs vėl atsiduriau fronte.

Priešus nugalėjom!

Dabar laisvas ir gyvenu patenkintas, ukininkauju 9 hektarų ukyje, kurį gavau iš Jovaičių dvaro prie Šėtos miestelio. Be to, ir pats miestelyje verčiuosi laikrodininko amatu.

Ką savo krauju atpirkau, to be kraujo priešiui ir neatiduosiu!

Vincas Šidlauskas. Šėta, 1937.

SANITARINIS PUSKARININKIS PAMA KARO GROBĮ IR BELAISVIUS

Be poilsio į žygį

1920 metų rudenį prie Karo Ligoninės Kaune baigiau sanitarijos puskarininkų kursų ir buvau pakeltas į puskarininkus. Vėliau buvau paleistas 14 dienų atostogų. Išbuvęs 6 dienas namie, gavau pranešimą kad tuojau gryžčiau į Karo Ligoninę. Atvykęs į Kauną, buvau pasiustas į etapo skirstymo punktą, o iš ten į Septintą pėstininkų pulką drauge su sanitarijos puskarininkiais Adolfu Bruzgiu ir Kristopaičiu.

Atvykus mums į pulką, adjutantas įsakė mums vykti į pulko ligoninę. Ten kapitonas Naglys įsakė mums susirasti sau nakvynes. Bėjęškodamas nakvynės, su draugais persiskyrėm. I nakvynę mane mieliai priėmė vienas ukininkas. Buvau labai nuvargęs, todėl tučtuojau ir guliau.

Nespėjus man akių sumerkti, kaž kas staiga pasibeldė į langą, įeškodamas sanitarijos puskarininko.

— Esu pulko pasiuntinys ir atnešiau gydytojui įsakymą, nieko nelaukiant vykti pas jį, — užgirdau tariamus žodžius.

Ką bedarysi! Nors akys ir merkliai, o kojos iš nuovargio linksta, įsakymą reikia vykdyti. Atvykęs pas gydytoją, radau savo draugus Bruzgį ir Kristopaitį.

— Matau, vyrai, jog esat labai nuvargę, — tarė mums pulko daktaras. — Bet nieko nepadarysi. Tuojau vykit į trečią batalioną, nes ten nėra nei vieno sanitarijos puskarininkio.

Tuoju gavom po Amerikonišką krepšį su raudonu kryžium ir išvykom paskirton vieton. Batalioną radom jau išrikiuotą. Laukta tik mūsų atvykstant. Kapitonas tuojau įsakė mums išrinkti po tris sanitarus ir paskirti į kuopą. Kiekvienam iš mūsų teko po vieną kuopą kareivių. Susitvarkius, įsakė vykti, bet niekas nežino kur. Tik inėjus mums į mišką, supratom jog vykstam į kokią svarbų žygį, nes bataliono vadas įsakė nekaltėti, nerukyti, netrankyti kojom ir kuotyliusia laikytis.

Miškais ir pelkėmis supam širvintas
Einant miškų, pasirodė jog supam širvintas iš kairės pusės, nuo Ukmergės. Paejus kokių penkis kilometrus, pradėjo švisti. Priejom pelkynus. Jais beinant, maniau jog juose visi ir galą gausim. Bet bataliono vadas eina pirmas, kuopų vadai taip pat eina pirmą savo kuopų, tat reikia ir kareiviams eiti nemurmant. Man buvo ypač sunku, nes jau dvi paros kaip nebuvau matęs valgio ir neturėjęs poilsio. Dė jau visas įjėgas kad tik suskubčiau su kiais eiti kartu. Niekam nedrįsau skustis kad aš nuvargęs ir išalkęs. Bet skundams nebuvo ir laiko.

Klampojant per pelkes iki kelių, o liunas mosė prieš akis, linkdamas kyla aukščiau galvų. Kad ir norėtum sustoti negalėjai, nes tuoj kiauurai prasmegetum liuno gėlmės. Už tai Lenkai mūsų ir nepastebėjo, nes neįsivaizdavo kad iš tų pelkynų pusės gręstų jiems pavojus. Tie pelkynai atrodė jiems klampus ir neišbrendami. Bet Lietuvis nugalėjo visas kliutis.

Po kelių kilometrų labai sunkaus žygiavimo pagaliau pasiekėm sausesnes vietas, ir mums palengvėjo.

Inejom į mišką. Bežygiuodami sutikom senuk, kurį paėmėm drauge su savim. Kiek paėjėję, sutikom moterį, kurią taip pat paėmėm drauge, nes bijojom kad jie nepraneštų Lenkams apie mūsų žygį.

Priejom didelį vieskėlį, einanti iš širvintų į mišką. Bataliono vadas įsakė visiems greit po vieną perbėgti vieskėlį, kad Lenkai iš širvintų miestelio nepastebėtų. Vykome dar kiek kilometrų iki didžiojo vieskelio kuris eina iš širvintų į Giedraičius. Prie jo įsakė mums sustoti. Sustojus tuojau buvo paskirta sargyba iš 8 kareivių, apsaugoti nuo Lenkų puolimo iš Giedraičių pusės. Išgirdome, o kiek vėliau ir pamatėm lėktuvą, kuris suko virš širvintų miestelio. Manėm jog tai Lenkų, bet pasirodo buvo musiškis, nes Lenkai jį ėmė apšaudyti.

— Šaudykite, šaudykite! — sako mūsų bataliono vadas. — Kai iššaudysit visus šovinius tada jums bus nuo mūsų riestai.

Saudymas į lėktuvą truko apie pusvalandį. Vėliau iš jo paleido sutartinis šviesos ženklus pradėti puolimą. Bet mes dar negalėjom to daryti, nes mes dar neturėjom ryšio su antruoju batalionu, kurio reikėjo dar palaukti.

(Bus daugiau)

SPINDULĖLIS

SKAITYMAI PRADŽIOS MOKYKLOS
SKYRIUI — Vaikams virš 10 metų.

Šioje knygelėje yra įvairių pamokoms skaitymų, lengvai vaikams suprantamų, gražių eilučių, ir Lietuvos Himnas. Knygelė gražiai iliustruota, su trispalve Lietuvos vėliava. Tinka turėti su spindulėliu.

Kaina su prisiuntimu — 50c

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

(Galima siųsti pašto ženklais po 5c)

Šioje knygelėje telpa didelis Lietuvos žemėlapis. Kauno žemėlapis, Lietuvos metalai ir salik, miestelių ir miestų vardai ir prie kurių apskričių priklauso ir kitos informacijos apie buvusią Nepriklausomą Lietuvą.

Kaina su prisiuntimu tik \$1.00

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

KELIONĖ I SAN FRANCISCO

K. S. KARPIUS.
Pastabos ir Patyrimai Kelio-
nėje ir San Francisco.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

DABAR San Francisco yra vienas iš svarbiausių Pacifiko karo uostų, iš jo per tuos vadinamus Aukso Vartus išplaukia karo laivai, kariuomenė ir

amunicija karui prieš Japonus. Iš čia skrenda lėktuvai į Pacifiko salas ir kiti gryžta atgal.

Miestas užima 42 ketvirtainių mylių plotą, nes tik tiek žemės tame kalnuotame plote tēra tarp San Francisco įlankos iš rytų ir Pacifiko iš vakarų.

Pats miestas yra kalnuotas ir ant nekurių kalnų išstatyta dar aukštesni dangoraižiai, iš kurių žiūrint į apacią aplinkui matai per daug mylių. Jeigu

buna žemi debesys tai budamas aukštame pastate ant kalno esi jau tarp debesų ir aplink žemės nematai.

Plėstis miestas gali statydamasis į pietus, ir taip daro, tik ten vėl tęsiasi aukšti kalnai, o ant stačių, aukštų akmeninių kalnų nėra kaip namai statydinti. Ir paties miesto ribose kur peraukštas ir perstatus kalnas jis stoko plikas.

Senasis miestas prasidėjo žemai prie vandens, bet augant turėjo lipti į kalnus ir lipo, iki perlipio į kitą kalną šoną, paties Pacifiko pakraštyje, naujos dalys su senuoju miestu susisiečia tuneliais ir kastais po kalnais.

MIESTO rotušė, išstatyta vėliau po to 1906 metų žemės drebėjimo, yra vienas iš puikiausių pastatų pasaulyje ir sudaro dalį miesto viešojo centro. Rotušės architektūra nepaprastai puiki. Rotušės bokštas (doma) yra 110 pėdų diametre ir 300 pėdų aukščio — aukštesnė negu Kapitoliaus doma Washingtono.

Miesto rotušė stovi skersai placių gatvės nuo Opera House ir War Memorial, kur atsibuvo pasaulinė konferencija.

Pati rotušė savo didumu ir architektūra visai panaši į Kapitolių Washingtono, kur telpa Kongresu Rumai.

Tokios didelės rotušės statydimas šiam miestui buvo to miesto vadų geras numatymas į ateitį, jie tikėjo kad miestas turės augti ir didėti, po didžiojo žemės drebėjimo 1906 metais, kada miestas buvo visas išgriautas ir išdeginas.

TILTAI San Francisco miesto srityje užima svarbią rolę.

Du žymiausi tiltai yra: Golden Gate (Aukso Vartų) tiltas, ir San Francisco-Oakland Bay tiltas. Šis pastarasis yra pats naujausias ir jungia San Francisco su dideliu Oakland miestu į rytus už tos plačios San Francisco įlankos.

Kaip Brooklynas, New Yorkas ir New Jersey atskirti paliginamai siauromis upėmis, negalėtų patogiai susisiekti be tiltų ir tunelių, taip be šių tiltų susisiekimas būtų labai nepatogus San Francisco gyventojams.

San Francisco atskirtas žymiai platesniais vandenais nuo Oaklando ir į šiaurę nuo toliau besitiesiančio žemyno ir sekančių Oregon ir Washington valstijų.

"AUKSO VARTŲ" tiltas sujungia vandens pertako nukirstą žemyną einantį Pacifiko pakraščiu į šiaurę.

Tas pertakas, vandens vartai iš Pacifiko į San Francisco įlanką guli tarp aukštų uolėtų kalnų iš pietų ir iš šiaurės. Iš pat pavandenio kur guli senasis San Francisco miestas, ir per plačią įlanką nuo Oakland miesto, vakare kai saulė leidžiasi per tą atvirą švarpą tarp akmeninių kalnų matosi toks puikus reginys, kad išrodo visas vanduo aukso nutiestas.

Tie "vartai" yra visiškai siauri lyginant prie to vandens kuris išsiplėčia į rytus už jų ir sudaro didelę įlanką ir eilę uostų. Jie yra lyg vartai laivams įplaukti iš Pacifiko į visus apie tą įlanką išstatytus miestus ir priemiestius. Jie yra vartai laivams iš tos įlankos uostų išplaukti į Pacifiką ir visą pasaulį. Seniau, kai lėktuvų nebuvo, karo metu pastatytos kanuolės San Francisco kalnuose ir kalnuose antroje pusėje tų "vartų" galėjo su laikyti bent kokį karo laivyną nuo užpuolimo San Francisco iš Pacifiko pusės.

"Aukso Vartų" tiltas yra ilgiausias pasaulyje tiltas, neturintis jokio ramsčio per platų ir gilų "vartų" vandenį; tai vienatinis tiltas nutiestas per bent kokį didelį uostą.

Tiltas yra labai aukštas ir po jo apačia praeina visi laivai. Tas tiltas yra 8940 pėdų il-

Parsivežė Našlaitį

Amerikietis karys parodoma su 12 metų berniuku, apręntu kario uniforma. Tas berniukas tai Lenkas našlaitis, kurį karys parsivežė iš Europos ir paima už augytinį.

gio, o per giliausią vandens dalį be jokio stulpų kabo per 4200 pėdų. Kiti didieji tiltai, pragarstę rytinėse valstijose, pusiau trumpesni už "Aukso Vartų" tiltą. Šio tilto išstatymas kaštavo 35 milijonus dolerių.

Pats turėjau laimę matyti kaip tie "Aukso Vartai" išrodo, kuomet važiauvau iš San Francisco, per tą plačią įlanką į Oakland. Tą tiltą ir tą vandenį galima matyti visada; jį mačiau gerai ir gana artimai iš Mark Hopkins viešbučio bokšto kai su p. Kumsiu nuvykau į bokštą. Bet tuo laikotarpiu buvo tik paprastas vaizdas: akmenų krantai, vandens kelias ir virš to vandens nuo vieno į kitą krantą nutiestas tiltas.

Tačiau, išvažiuojant iš San Francisco, apie 7 valandą vakarop, saulei leidžiantis (pasitaikė ir oras visai tyras), tas platus vandens kelias, saulės spindulių nutiestas, tiesiog darė žavėjantį reginį: visas vanduo, nusitiesiantis į Pacifiką, išrodė kaip ištarpinto aukso — bet daug gražesnis, nes aukso turi tik taip sau geltonumą ar rausvumą, jeigu rausvas aukso, bet neturi ir negali išreikšti to gyvumo kokį išreiškia besileidžiančios rausvos saulės spinduliai ištriskę ant ramaus vandens paviršiaus.

Pats tas tiltas tame aukso vaizde svarbos nelošia — matosi tik tamsus šešėlis ir į save jokio dėmesio netraukia. Dienos metu jis matosi raudonai nudažytas didelis tiltas.

OAKLAND BAY tiltas, pasiklausia išstatytas, tik keli metai atgal, kaip tiltas yra ilgiausias už visus iki šiol žinomas tiltus, tačiau jis paremtas eile per vandenį nustatytų stulpų vienas nuo kito gana arti. Prie to, tas tiltas atsiremia ir į mažą kalnuotą salą esančią viduryje įlankos; saloje per kalną iškastas tunelis, už jos vėl seka tiltas į Oakland miestą. Šis tiltas išstatyti kaštavo net 77 milijonus dolerių ir jis tarnauja kaip būtina reikmenis susisiekimui tarp San Francisco ir kitų miestų į rytus nuo jo.

Prie San Francisco, šiaurėje nuo Oakland Bay tilto, randa si ta garsi kalėjimo sala Alcatraz. Ji guli įlankoje tiesiai tame saulės take ir to kalėjimo įnamiai, turėdami daug laisvo laiko, kasdieną gali prisižiūrėti tuo puikiu "aukso vartų" reginiu.

Išvažiuojant į Los Angeles, kalnų aukštumomis, orui esant tyram, turėjau laimę matyti ankstyvą kalnuose saulėtekį, o išvažiuojant iš San Francisco mačiau Pacifiko saulėleidį ir tą reginį kuris davė San Francisco miestui pragarstę "aukso vartų" pavadinimu.

Dar vieną ypatybę Kalifornija turi, ką Lietuviai gerai

Kariai su Lietuvos Pabėgėliais

SKAUDUS LIETUVIŲ PABEGĖLIŲ LIKIMAS

Dirvos skaitlytoja, p. Nikštėnas, iš Amsterdam, N. Y., prisiuntė savo sunaudo kario laišką gautą iš Vokietijos, rašytą Birželio 13, 1945, sekančio turinio:

Vakar aš kalbėjau su Lietuviais. Patyriau kad šioje vietoje jų yra apie 400. Nugirdau juos kalbant gatvėje, ir aš užkalbinau. Jie papasakojo turi sudarę savo komitetą, rupinasi patirti apie Lietuvos laisvę, ir kur jiems dėtis ir viską kitą. Mums uždrausta kalbėtis su civiliniais žmonėmis, bet aš pas Lietuvos nuolau. Daug ir kitų kareivių nuolina pas civilius.

Sutikau vieną vyrą kuris sako yra chemikas tyrinėtojas ir agrikultūros patarėjas, ir jo žmoną, kuri yra mokytoja. Kalba ir biskip Angliškai. Jie labai nustebę kad taip gerai kalbu Lietuviškai. Jie turi tris vaikučius. Iš Lietuvos turėjo bėgti kaip stovai. Jie pasakojo kad po Vokietin geriau buvo gyventi negu po Rusais. Sakė, Vokietijai tuoj žmogų užbaigia jeigu žudys, bet Rusai tai prailgina kad kentėtum ilgą laiką. Labai jie visi laukia Lietuvos laisvės atgavimo. Sakė, būtų gerai kad Amerika žinotų kaip Rusai elgiasi. Vokietijai blogi, bet Rusai dar aršesni.

Pasakojo man kad per 27 metus bolševikų ir Stalino valdymo žuvo 32 milijonai žmonių, Rusų, Lietuvių, Latvių ir visokių. Iš Lietuvos, sako, per okupaciją jų apeliokės per dvi dešimtis išvežė į Sibirą ar išvežė 40,000 žmonių. Aš tikiu kad jų kalboje yra daug teisybės, bet jie yra žmonės neruoti, susigrauzę tai gal ir biskip blogiau pasako, bet aš žinau kad jų pasakojimai negali būti melas.

Aš nueisiu vėl pas juos, gal daugiau sutiksiu. Jie neužligo keliaus iš čia, tai kai atrašysit man laišką ju jau nebebus. Vistik neužmirškite ką aš čia parašiau, ir jeigu norit tai pasakykit kunigui apie tai, lai jis musų žmonėms praneša kaip Lietuviai išblaškyti ir kad jie nori Lietuvos išlaisvinimo, kad jie labai Rusų išskankinti.

ANTRAS LAIŠKAS

Tas pats karys rašo ir antrą laišką savo tėvams apie Lietuvos pabėgėlius:

Apie tuos Lietuvius vėl. Aš vakar vėl buvau nuėjęs pas

pažystą iš Lietuvos — tai paprastos avizos, apie ką čia noriu nors trumpai pastebėti.

AVIZOS Kalifornijoje auga vietoje smilgų visais geležinkelio pakraščiais ir kalnų pašonėmis. Visa Kalifornija užkrėsta laukinėmis avizomis, kurių išplito nuo to kai seniau traukiniais vežant arklus bu-davo vagonai apvalomi ir su mešlu iššluojama avizų. (Bus daugiau)

Skrendanti Garažai Trumpe Ateityje

Po šio karo, Amerikos žmonės kurie keliauja turės ir šį naują patogumą: kurie važiuos iš New Yorko į San Francisco, galės savo automobilį pasiūsti skraidančiu garažium, dideliu lėktuvu, pats nuvykti ten greitu laiku pasaziurinti lėktuvą ir ten turėti savo automobilį važinėjimui. Nereikės vargti kelečią dieną ilgoje kelionėje automobiliu.

STALINAS GYVENO KAIP BAILYS

Amerikos spaudos atstovai aprašo kokių didelių atsargumu Stalinas slampinėjo Potsdame konferencijos metu, kur pirmą kartą išdrysio išvažiuoti iš Rusijos ribų.

Jaltoje, jį saugojo 20,000 visokios rūšies sargų, militariškų, slaptų šnipų, diplomatiškų ir asmeniškių tarnų.

Potsdame ta skaitlinė keliaropių viršyta. Čia Stalino atkeliavimas ir gyvenimo patalpos buvo apstatyti gyva siena. Sovietų kareiviai ir šnipai ne tik stovėjo prie Stalino durų, bet buvo pastatyti ir šalia Amerikos ir Britų sargybų prie durų Prez. Trumano ir Britų premjero kambarių. Iš mitingo salės visi trys didieji turėjo paskiras išieigas ir savo gyvenamas patalpas.

Laikė trijų didžiųjų posėdžių nors uniformuota bolševikų sargyba išeidavo ir uždarėdavo duris, bet viduje salėje vis buvo laikoma apie 60 bolševikų šnipų.

MĖSA VIS SIUNCIAMA I RUSIJĄ

Nežiūrint paskelbimo kad bus sulaukiyta vežimas į Rusiją mėsos ir sviesto sulgy lėndlease, vis tik per Liepos, Rugpjūčio ir Rugsėjo mėnesius į Rusiją nuskirta ir vežama 25 milijonai svarų mėsos, 5 milijonai svarų sviesto, 2 milijonai svarų surio, 25 milijonai svarų miltų, 5 milijonai svarų džiovintų žirnių, 2 milijonai svarų džiovinto pieno, ir tt.

Tuo tarpu, karo departamentas pranešė jog Amerikos armija sulaukys teikimą maisto Europos išlaisvintoms šalims.

Kitą dalį Europos badu marinant ir šeriant Rusiją, kur karas pasibaigęs, Amerika padarys pasaulį savo priešu, nes Europos dalys, bolševikų užimtos, maitinamos iš Amerikos gaunamu maistu, bus melagingai įtikinamos kad tik Rusija visko turi ir gali pagelbėti, o Amerika nori tik jų "kraują siurbti", maistą patys kapitalistai suėda....

Gabenimas maisto į Sovietų Rusiją nesutinka su naujo Agrikultūros Sekretoriaus Anderson pareiškimu, kuris pasakė, "Amerika negali maitinti visą pasaulį". Laikas būtų liautis šėrus perdidelį nepasotinamą pasaulį — Rusiją.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, del apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

Patarnausiu gerai ir greitai, su nauda jums.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAIN 1773.

KALENDORIAI 1946 METAMS

KALENDORIUS No. 124—Le Luxe su paveikslais, kaina \$12.50 už 100 su prisistimtu
KALENDORIUS No. 112—De Luxe kaina \$15.50 už 100 su prisistimtu
KALENDORIUS No. 118—mažas del šimtimo laisvose, \$7.50 už 100. Pinigus siųskit su užsakymu.

LITHUANIAN ART
CALENDAR CO.
619 East 128th Street
Cleveland 8, Ohio

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY Co's VĖSIAME BASEMENTE

1.99

Jaukios Vasarai Suknelės

Štai Patogios Suknelės Karštos Vasaros Metui!

Smagios gėliuotų spausdinių vatines skabiamos suknelės kaip čia parodoma. Taipgi yra atvirais pečiais pinafore suknelių. Visos garantuotos skalbtis ir tvirtų spalvų. Mieros 14 iki 20 panelėms ir moterims.

Naujas Siuntinys!

"Baby-Doll"

SANDALAI

2.98

Airplane stampai 1, 2, 3 ir 4 dabar geri šių avalų pirkimui.

Kiekvienas mėgsta "Baby-Doll" sandalus! Mažom ir didesnėm mergaitėm—iš rudos ar baltos odos, tvirtais padais. Tinka dėvėti rudeni ir į mokyklą. Mieros 4 iki 8 mergaitėms ir panelėms. Taipgi jaunikiams mieros 12 iki 20..... 1.98

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

KARO PABAIGA
DŽIAUGSMINGAI
SUTIKTA

Amerikos karo laimėjimas—nugalėjimas didžiausio savo priešo Japonijos, sukėlė Clevelande didžiausias linksmybes, sumaišytas su verksmais, maldomis, stumdymaisi gatvėse, su bučiavimusi, automobilių triubijimais ir tt.

Žinia apie Japonų oficialų pasidavimą išleista viešai apie 7 val. vakare — ir tas paleido visus iki tol per tris metus ir 8 mėnesius laikytus žmonių susivarymus.

Oras buvo karštas ir artėjo perkūnija su lietum, kas apie 9 val. vakare užklupo gatvėse beužiančius ir besidžiaugiančius karo pabaiga. Suslapinti, perliję kiurai, daugelis numetė savo skrybėles ir avalus ir tėsė toliau linksminimasi basi, iki vėlyvos nakties.

Automobilių kaukimas užsitęsė iki po 12 nakties.

Prez. Truman paskelbė dvi dienas švenčių — Rugp. 15 ir 16. Taigi trečiądienį išsyk pasirodė šventadieniška nuotai-ka, rami, mažai automobilių, ir nei vienas nei nebirbtelejo.

Gub. Lausche kartu su Washingtonu paskelbė Ohio valstijoje dviejų dienų šventę.

Sulaiko daug darbų. Nors dvi dienos šventos, bet po jų nekuriams darbininkams apsirėškia rupestis, nes karo baigimas tiesioginiai paliečia jų darbą ir uždarbį.

Valdžia sulaikė bilijonų dolarių vertės karo reikmenų užsakymus Clevelande ir plačioje šalyje.

Tuo tarpu, Clevelandiečiai iš karo laikų turi nusipirke karo bonų už virš du bilijonų dolarių, kuriuos iš jų stengsis išvilioti įvairūs teisėti ir neteisėti biznieri, norėdami įpiršti kuo nors iš jų pirkti.

Patartina Lietuviams elgtis rimtai ir šaltai. Po karo kainos gali kilti, ir įvairių nereikalingų dalykų pirkimas greitai gali atpuštinti įsų kišenių. Pirkit namams tik tai kas būtina reikalinga, taip kaip darėt karo metu.

KARIUOMENĖN dabar bus imama vyrai daugiausia jaunikiškai po 18 metų amžiaus, ir jiems neteks jau kariauti, tik atliks pralavinimą, iki kito patvarkymo. Taigi, jeigu jūsų jaunas sunus bus šaukiamas, nesirupinkit per daug.

Kurių sunai išliko gyvi iki šio karo pabaigos paskelbimo, visi turės progą sugrįžti pas tėvus ir pas savo šeimas.

Sąjaušmas tik tiems tėvams kurių vaikai žuvo, kurie nesulaukė jų niekad, ir tiems kurių vaikai daugiau ar mažiau tapo sužeisti.

Industrija Skubinesi Pasikeisti Taikai

Didžiojo Clevelando industrijos laukdamos karo pabaigos, ruošėsi persikeitimui, kitos tiesiog persikeitimui į civilinių reikmenų gamybą.

Tuoju krautuose atsirastų visokių reikmenų ir prekių iki šiol nematytų. Kiti nežino, siut kam tam tikri dalykai reikalingi, iki neperstikrinsit.

Kas ka greičiau spės padaryt tą stums į krautuves pardavimui.

Jums bus siuloma tuoj nauji radio, nauji skalbtuvai, nauji refrigeratoriai, nauji pečiai ir daug kitų priedinių namų padargų kurių pirmiau nebuvo.

GRYZO IŠ NIAGARA FALLS

Alekas Banys sugrįžo iš savo atostogų Niagara Falls, N. Y. Parvežė vieną prenumeratą Dirvos, kelis dolarius už L. V. S. knygas, ir apsilankė Lietuvių klebonijoje, su klebonu sutarė atlaikymui dviejų iškilmingų mišių už Lietuvos žuvusius. Mišios bus atlaikytos du paskirus sekmadienius.

Klebonas paėmė 30 knygų "Lithuania Under the Sickle and Hammer" paplatinę.

Banys rado savo brolių suvargusių, negaliojančių.

Su juo važiuosius Milikaukaitės turėjo sinagą laiką ir progą pamatyti Niagaros vandenuolį.

Kiek Did. Clevelando
Lietuvių Tarnauja
Kariuomenėje

(Ar jūsų sunaus ar dukters vardas jau pridurtas American Lithuanian War Activity Committee? Priduokit šiuo adresu):

Jurgis K. Venslovas,
1267 E. 82nd St. CE 4565

Clevelandiečiai Lietuviai militarinėje tarnyboje:

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Malonis Vitas, Melnikas Vincas, Milmont Pranas, Martin Vincas, Mačiuta Jonas, Matusa Vincas, Manson Vincas, Maxie Juozas, Malokas Jonas, Malokas Elenore, Martis Katherine, Motuza Juozas Jr., Mason Edvardas, Mason Jonas, Melinis Jonas, Mason Vincas, Meškauskas Jonas, Mullolis Juozas, Navarskas Juozas, Navarskas Juozas, Norbuta Kazys, Norbuta Vinvas, Norbut August, Norbut Jonas, Norick Edvardas, Nesunski Ernest, Nesunski Juozas, Nemors Juozas, Osilus Vincas, O'Bell Jonas, O'Bell Kazys, O'Bell Pranas, O'Bell Edvardas, O'Bell Donaldas, Paulauskas Juozas, Paulauskas Vladas, Paulauskas Kazys, Polter Jonas, Pajunas Petras, Preikša Filipas, Padegimas Pranas, Padegimas Mykolas, Patrick Benediktas, Parulis Stasys, Parulis Danielius, Parulis Edvardas, Parulis Benis, Pasternok Vincas, Palub Virgil, Preikša Albertas, Preikša Alfredas, Pielek Antanas, Palšis Petras, Dr. Palšis Viktoras, Patrik, Kazys, Kun. Patrick Jonas, Pečaitis Ronald, Pečaitis Danielius, Pasternokas Albin, Prankas Juozas, Paglo Jonas, Pepper Pranas Jr., Quoider Alice, Ragauskas Stasys, Ragauskas Jonas, Rokas Juozas, Rusinas Pranas, Rusinas Antanas, Rastanis Antanas, Rastanis Jonas, Ragazinskas Adomas, Radzukinas Edvardas, Radzukinas Vincas, Ramanauskas Vladas, Rolin Henrikas, Rakauskas Edvardas, Roman Vincentas, Roverstein Jonas, Rice Vincas, Radauskas Jurgis, Radauskas Kazys, Radvilis Albertas,

Viršuje, Lt. Patty Berg, iš marinių, laimėtoja Amerikos Moterų Golfo turnyro. Apačioje, Byron Nelson laimėjęs vyrų turnyrą.

Golfo Laimėtojai

Viršuje, Lt. Patty Berg, iš marinių, laimėtoja Amerikos Moterų Golfo turnyro. Apačioje, Byron Nelson laimėjęs vyrų turnyrą.

Pabėgėliai Jieško Gimi-
nių Clevelande

Vienas pabėgėlis Vokietijoje rašo Dirvos Redakcijai:

Mieli Tautiečiai: Budamas Vokietijoje labai sunkioje padėtyje, norėčiau surasti jūsų mieste gyvenančią Elzė Jonu-šytę. Dabar ji yra vedus ir jos pavardės po vyrų nežinau.

Ji yra tikrai Clevelande mieste. Bėrėdus dar Clevelande yra ir daugiau Lietuvos žmonių ir tokių kurie jaučia mūsų atsidarimo Vokietijoje priežastis ir liudnų likimą, netekusių tėvynės.

Gal girdėjote p. Kulį, norėčiau ir jo adresą.

(Nuo Redakcijos: Jieškantis paduoda savo ir p. Jonušytės kilmę Lietuvoje, tačiau apsaugai ten likusių jų giminių ty vietų nežymime ir apleidžiame jieškotojo pavarde. Laiškas viskas sužymėta, tik lai p. Elzė Jonušytė atsikreipia Dirvos administracijon.)

Jonas Beniušis, Clevelande, gavo laišką nuo vieno nepažystamo Lietuvio pabėgėlio Svedijoje, kuris ten atbėgo ir gyvenė toliau laiką kartu su jo giminiu, taip pat Svedijon išbėgusių nuo bolševikų.

Tas nepažystamas rašo kad Beniušio giminių šeima išardyta, dabar net nežino kur jo žmona su sunais.

Laiško rašytojas yra tik 21 metų jaunuolis. Jis rašo turi gimines, Juozą Bazara, Argentinijoje, kuris vedęs su Grundulaite.

Sis pabėgėlis, kaip ir kiti, girdi žinių kad galima į Ameriką įvažiuoti jeigu kas už jį garantuotų. Tačiau tuo tarpu jokių įvažiuojamų į Ameriką dar negalimas ir tik ateityje kas bus galima padaryti, daugelis giminių saviesiems norės pagelbėti.

NOTARY PUBLIC

Turint reikala notarizuoti dokumentus kreipkitės į

K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave.
ENdicott 4486

Reikalaukit Tikrųjų MONCRIE

Taisymo Dalių — Dabar Gaunamos pas Jus MONCRIE Pardavėję

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O

Nikodemas A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Šermentis kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE. HENDerson 9292

Baltic States Beg for U. S. Justice

AN APPEAL BY THE BALTIC STATES TO SAN FRANCISCO CONFERENCE FOR THE RESTORATION OF THEIR INDEPENDENCE

(This appeal to President Truman was sent to Dirva for publication by a Lithuanian Committee located somewhere in Western Europe.)

Through the medium of Mr. Truman, President of the United States of America, the Baltic States' Committee for Liberation has presented to the conference a memorandum concerning the independence of the Baltic States and their admission to the San Francisco conference.

Having stated how in 1940, the U.S.S.R., contrary to the treaty of non-aggression, unlawfully occupied the Baltic States perpetrating their inhuman atrocities, the memorandum goes on:

After the invasion of our countries by the Germans, the Soviet government declared several times that it would liberate the Baltic States. Time has come when the Soviet Government is bound to keep its engagements towards the Baltic States according to the treaties of 1939.

This liberation cannot be dependent on the subjection of our people and the incorporation of our republics to the U.S.S.R., for the popular vote of 1940 has been attained through foreign coercion and is considered as null and void.

The Soviet forces which occupy our countries again do not procure the promised liberation but they only bring a new oppression with thousands of wilful murders of our intellectuals as well as mass deportations according to the plan Serof (Chief Assistant to N.K.V.D.) introduced in 1940, which aims at the extermination of our nations.

Having adhered to the Atlantic Charter which assures to the nations their right of free disposition and the choosing of their governments, the U.S.S.R. not only breaks the agreements made with us in 1939, but also those agreements entered to with the U. S. A. and Great Britain.

We beseech you to defend our nations from complete extermination. We put the salvation of our countries in your hands, so that the millions of Americans, among which thousands of soldiers of Baltic extraction, are fighting under the stars and stripes may not die in vain.

At the opening of the San Francisco conference you have declared that: "The responsibility and main point of the Big Powers ought to be to assist the world and not to keep it under subjugation".

Could you admit that one of these Big Powers — U.S.S.R. — might use forcible means to oppress and destroy our people? And under these conditions would it be possible to look at the formation of a Society of nations founded on Justice and Peace, as you have just declared, if you suffer our people being oppressed and destroyed by U.S.S.R.?

We must all refer to the mightiest power of this world: Is it not justice, as you proclaimed it?

In the name of that very Justice, and in order that the death of millions of young Americans might not be in vain, we beg you to consider the following:

1. To send a committee of Senators and Representatives to establish undeniably that in the Baltic States the atrocities perpetrated by the Soviet forces do not concede to those committed by the Germans.

2. To send American forces to the Baltic States to take the place of the Red troops.

3. To send an American Committee for control and protection so that free election of our National Diets may take place as well as the constitution of democratic governments.

4. As soon as these governments are settled, we ask the admission of their delegates to the San Francisco Conference as we never left off fighting against the German occupation. Hundreds of thousands of Baltic people sentenced to deportation paid our contribution to the common cause.

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba kanda tampa sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERŠIS, del apkaime, mo, ko visada reikalauja draudos kompanijos pirmą išmoką už nuostolius.

Patarnausi gerai ir greit, su nauda jums.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAin 1773.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakaraus

Pilniausias Pasirinkimas — Visokiausios

VYRAMS ir VAIKINAMS

NAUJOS VASARINĖS SKRYBĖLĖS
DĖVĖJAMI REIKMENYS - KELNĖS
SPORTINIAI PARĖDALAI

Vėliausių madų ir pavidalų.

Vyrams ir Vaikams KĖLNĖS

Didelis pasirinkimas Išėginių, Sporto 3.95 iki 8.50
ir Darbiu kėlinių įvairių tvirtų medžiagų.
Mieros nuo 29 iki 48.

Prie to mes Duodam ir Iškeičiam EAGLE STAMPS

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

AMERICAN HEROES

by WOODY COWAN

PVT. E. E. FRYAR single-handedly destroyed twenty-seven Japs in a rifle fight on Leyte Island and saved the life of his commanding officer. When a Nip rifleman arose from a ditch alongside the road and aimed at Fryar's platoon leader, the private jumped in front of his lieutenant and received seven bullet wounds in his chest and stomach. A medal of honor was awarded to Pvt. Fryar. At home we can help to keep such heroes adequately fed and equipped by buying War Bonds. U. S. Treasury Department

PARSIDUODA NAMAS

12 kambarių, 3 garažai, visas moderniškai įrengtas ir išnuomotas. Parsiduos žemiau jo vertės, naštą turi parduoti ši puikų namą. Matykite (34) Mrs. Vacha, 6203 Broadway.

DU BUTAI NUOMAI

4 kambarių butas ir 6 kambarių butas — Lietuvių kaimynystėje. Kreiptis tuoj 7427 Star Avenue

VYRAI reikalingi lengvam dirbtuvės darbiu didelėje alinėje east side, prie bonkų. Gera mokesis nuo valandų. Naktinis šifras. Pilietybė nereikalinga. Kreipkitės CARLING'S Brewery Corp. of America, 2435 East 93rd St.

KAMBARYS PAVIENIUI

Išsiduoda kambarys pavieniui vyrai, privatiniam Lietuvių name; viršuje. Kreiptis: Mrs. Bagdonas (33) 5704 Dibble Avenue

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME

GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas POtomic 6899

Field Office Main Office
Phone IV. 0464 YE. 2388

JOHN STEPONAITIS

Residence

Geraldine Avenue
Richmond Heights, Ohio

Real Estate Agentas
Atstovauja

The JOS. A. HUBER Co.
REALTORS

1306 Center Rd. Cleve. Hgts

KAIMYNIŠKOS
UZEIGOS

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVIŠKA UZEIGA

ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta sueiti savo senus pažystamus ir draugus.

Eleanor ir Anthony Budas

Savininkai (20)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UZEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus

Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

SUPERIOR-
RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UZEIGA

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur sustoja kitų miestų

pravažiuojanti Lietuviai

Helen Urbšaitis Helen Dunbar

Savininkės